

PODRECZNIK do szkoły podstawowej

1

KLASA

Część 3

My i nasz
elementarz



Matematyka

Z tego podręcznika korzysta teraz:

1

2

3



Kochane Pierwszoklasistki,

Kochani Pierwszoklasiści,

podręcznik „My i nasz elementarz” powstał
dzięki pracy wielu osób.

Dbajcie o niego i nie rysujcie w nim.

Za rok będzie szkolnym przewodnikiem dla
waszych młodszych koleżanek i kolegów.

My i nasz **elementarz** **Matematyka**

PODREČZNIK do szkoły podstawowej

Maria Lorek, Agata Ludwa, Barbara Ochmańska



Klasa 1

Część 3

Katowice 2017

ISBN 978-83-86566-25-9 (całość) ISBN 978-83-86566-26-8 (część 3)



Spis treści

- | | | | |
|--------------|---------------------------------------|--------------|---------------------------------------|
| 4-7 | Dodawanie i odejmowanie w zakresie 13 | 30-31 | Powtórki przez pagórki |
| 8-9 | Spotkanie z liczbą 14 | 32-33 | Spotkanie z liczbą 18 |
| 10-11 | Matematyczne gry i zabawy | 34-35 | Dodawanie i odejmowanie w zakresie 18 |
| 12-13 | Spotkanie z liczbą 15 | 36-39 | Ważenie. 1 kilogram |
| 14-15 | Dodawanie i odejmowanie w zakresie 15 | 40-41 | Spotkanie z liczbą 19 |
| 16-17 | Przystanek zadań | 42-43 | Gry i zabawy matematyczne |
| 18-19 | Spotkanie z liczbą 16 | 44-45 | Spotkanie z liczbą 20 |
| 20-23 | Dodawanie i odejmowanie w zakresie 16 | 46-47 | Dodawanie i odejmowanie w zakresie 20 |
| 24-25 | Spotkanie z liczbą 17 | 48-49 | Liczby parzyste i nieparzyste |
| 26-27 | Dodawanie i odejmowanie w zakresie 17 | 50-51 | Plany. Labirynty |
| 28-29 | Odmierzanie płynów. 1 litr | 52-53 | Matematyczne gry i zabawy |
| | | 54-55 | Powtórki przez pagórki |



Edukacja polonistyczna



Edukacja matematyczna



Edukacja przyrodnicza



Edukacja artystyczna

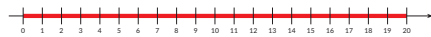


Edukacja społeczna



Multimedia

20



1. Ile domów stoi po jednej stronie ulicy, a ile po drugiej? Ile domów jest razem?
2. Wymieńcie numery domów po jednej stronie ulicy, a potem po drugiej. Co zauważyliście?
3. Jakie numery mają domy, pomiędzy którymi stoją latarnie?
4. Które domy sąsiadują z domem o numerze czternastym? Zadaćcie sobie podobne pytania.

44 SPOTKANIE Z LICZBĄ 20



45

Tematyczna ilustracja wprowadzająca kolejne liczby.

Piktogramy określające rodzaj edukacji.

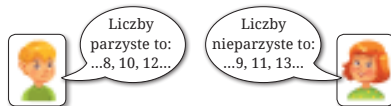
Zadania, polecenia, zagadki oraz inspiracje do aktywności matematycznej.

5. Tomek ma 15 guzików. Czy uda mu się ułożyć parami wszystkie guziki?



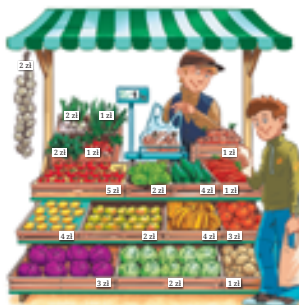
- Pobawcie się w podobny sposób, wykorzystując do tego 20 guzików lub mniej.

6. Jakie inne liczby parzyste i nieparzyste mogą wymienić dzieci?



7. Wrzućcie do pudełka nieparzystą liczbę klocków. Potem wyjmijcie 1 klocka. Czy teraz liczba klocków w pudełku jest parzysta?

8. Wymieńcie po kolei liczby od 0 do 20, a potem od 20 do 0.



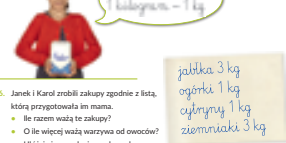
1. Które z owoców i warzyw znajdujących się na straganie możemy kupić na wagę? Które możemy kupić na sztukę? Które możemy kupić na paczki?
2. Które owoce i warzywa są najdroższe? Które są najtańsze?
3. Ile jest główek czerwonej kapusty? Ile - białej? Ile jest ich razem?
4. Które warzywa znajdują się nad bananami, a które pod nimi?
5. Jakże znacznie różni się waga? Gdzie można je zobaczyć?

36 WAŻNIEJSZE 1 KILOGRAM



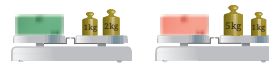
37

To jest 1 kilogram cukru.



6. Janek i Karol zrobili zakupy zgodnie z listą, którą przygotowała im mama.
 - Ile razem waży te zakupy?
 - O ile więcej waży warzywa od owoców?
 - Ułóżcie inne zadanie o zakupach.

7. Ile waży paczki na każdej wadze?



8. Za pomocą których odważników można zważyć te paczki?



1. Przygotujcie tangram i wytnijcie jego elementy. Ułóżcie z nich jedną z układanek pokazanych na zdjęciu.

Tangram to układanka złożona z 7 części kwadratu.



- Ułóżcie dowolne obrazki z dwóch tangramów.
- Ułóżcie trójkąt z elementów jednego tangramu lub dwóch tangramów. Polecenie, z ilu części udało się go ułożyć.

2. Ala przecięła wstążkę na 2 części. Wystarczy jej do tego jedno cięcie.



- Ile razy powinna przeciąć wstążkę, aby otrzymać 3 części? Ile razy powinna przeciąć wstążkę, aby otrzymać 4, 5 i 6 części?
- Wyobraźcie sobie wstążkę podobnie jak Ala. Wykonał aż 13 cięć. Ile części otrzymał?

3. Lena i Ala kolorowały kratki. Na jaki kolor każda z nich pokolorowała największą kratkę? Pobawcie się w podobny sposób.



4. Przygotujcie tyle samo nakrętek, ile jest na obrazku. Ułóżcie je w pary.



- Sprawdźcie, ile par można ułożyć z 13 nakrętek, a ile z 12 nakrętek.

5. Przygotujcie 4 obrazki na przykład obrazki zwierząt:



- psia, kota, świnki i owcy. Ułóżcie je tak, jak pokazano na ilustracji. Uzupełnijcie brakujące obrazki tak, aby w każdym kwadracie obrazek jednego zwierzęcia pojawił się tylko raz.
 - Pobawcie się w parach. Układajcie obrazki na różne sposoby, zgodnie z tą samą zasadą.

10 MATEMATYCZNE GRY I ZABAWY



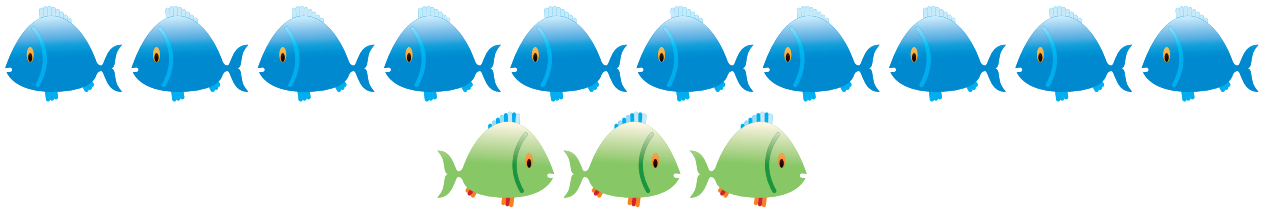
11

1. Ile rybek jest w akwarium? Ile z nich płynie w prawo? Ile płynie w lewo?
2. Których rybek jest mniej? Których rybek jest więcej?
3. Czego w akwarium jest tyle samo?
4. Na ilu kamieniach są ślimaki? Na ilu kamieniach nie ma ślimaków?



5. Sławek wyjął z akwarium 2 małe rybki i 1 dużą. Ile rybek zostało w akwarium?
 - Gabrysia wpuściła do akwarium Sławka 2 rybki. Ile teraz rybek jest w akwarium?

6. Ula rysuje rybki i zapisuje działania. Jakie liczby powinna wpisać zamiast znaków zapytania?



$$10 + 3 = ?$$

$$13 - 3 = ?$$

$$13 - 10 = ?$$

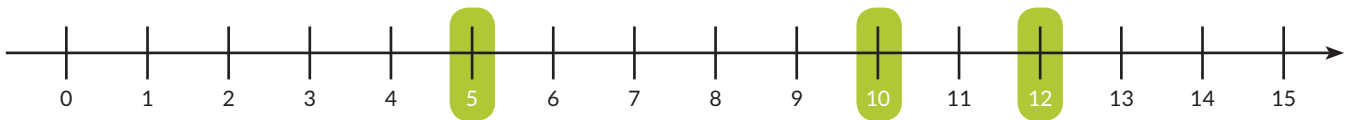
- Przedstawcie działania za pomocą rysunku. Wykonajcie obliczenia.

$$10 + 2 = ?$$

$$12 - 2 = ?$$

$$12 - 10 = ?$$

7. Podajcie liczby mniejsze i większe od liczb zaznaczonych na zielono.



- Napiszcie inne przykłady zgodnie ze wzorem:

$$0 < 5 < 10$$

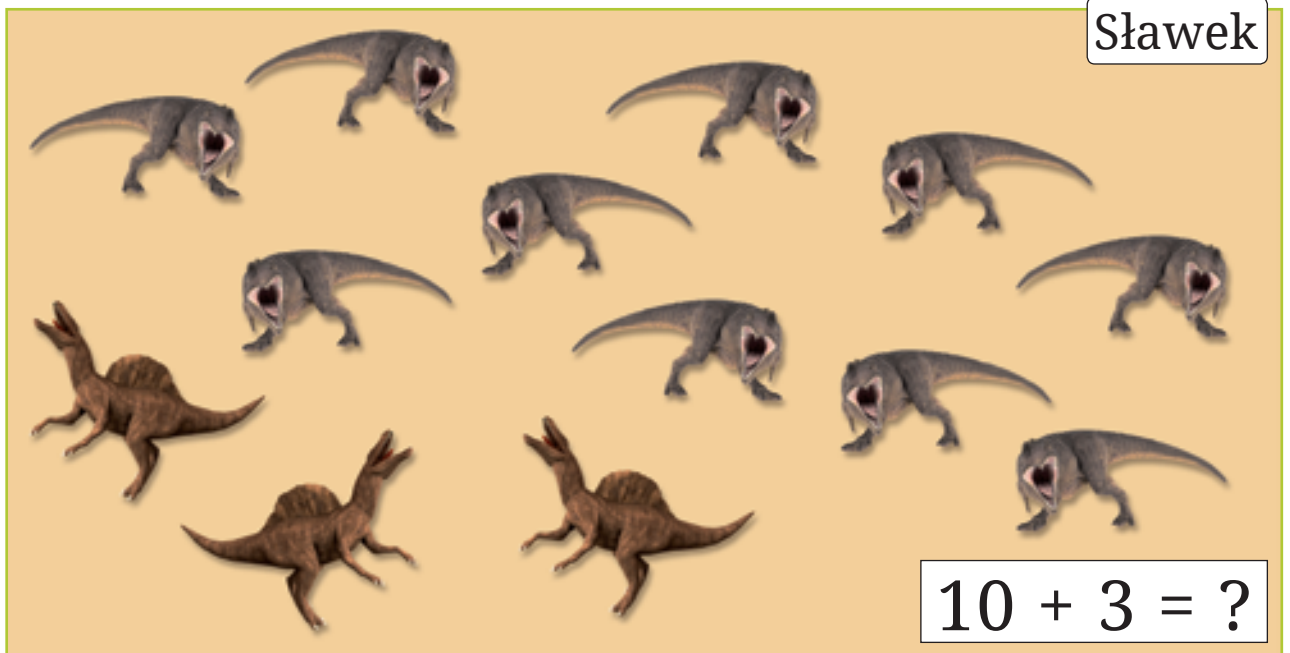
$$6 < 10 < 12$$

$$11 < 12 < 13$$

8. Wytnijcie z papieru paski takiej samej długości jak paski na rysunku. Z pasków, kleju i patyczka po lodzie wykonajcie ślimaka.



1. Ile figurek dinozaurów ma każde z dzieci? O ile więcej ma ich Maja niż Bartek?



2. Ile brązowych dinozaurów mają razem Maja, Sławek i Bartek?
3. Które dzieci mają tyle samo figurek?

4. Darek miał 13 złotych. Kupił figurkę dinozaura za 10 złotych. Ile pieniędzy mu zostało?



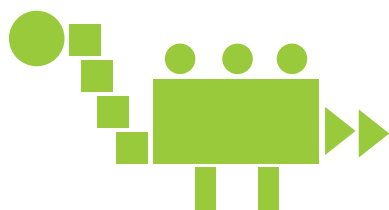
5. Rodzice z Bartkiem wybrali się do muzeum. Bilet ulgowy dla dziecka kosztuje 3 złote, a dla osoby dorosłej 5 złotych. Ile złotych zapłacili za bilety?



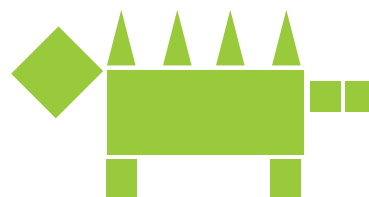
6. Ula miała 13 naklejek z muszelkami. Nakleiła je tak jak na ilustracji. Czy zmieściła wszystkie naklejki na dwóch stronach albumu?



7. Karol i Patryk ułożyli dinozaury z kartoników o różnych kształtach. Kto wykorzystał więcej kartoników? Jakie kształty mają kartoniki?



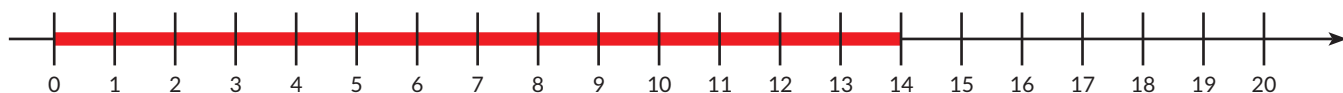
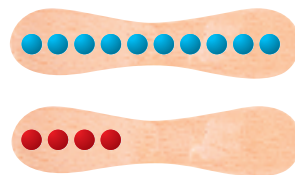
Karol



Patryk

- Ułóżcie inne dinozaury z kartoników. Zadajcie sobie w parach pytania do tych układanek.

14



1. Ile koni wzięło udział w wystawie? Który koń zwyciężył? Jaki ma numer? Jakie numery mają konie, które zajęły miejsca: drugie i trzecie?
2. Ile punktów zdobył każdy z nagrodzonych koni? O ile punktów więcej zdobyła Niwa od Etosa? O ile więcej punktów zdobył Etos od Bryzy?
3. Wystawy koni odbywają się co roku. W tym roku odbyła się czternasta wystawa koni. Która z kolei wystawa odbyła się dwa lata temu?



4. Rozwiążcie zadanie.

W stadninie było 10 kucyków i 4 konie arabskie.
Ile koni było razem?

- O ile więcej było kucyków niż koni arabskich?

5. Kowal ma 14 podków. Musi podkuć koniom wszystkie kopyta.
Ile koni może podkuć?



6. W gospodarstwie są konie i kury. Zwierzęta mają razem 10 nóg. Ile może być koni, a ile – kur? Do liczenia możecie wykorzystać patyczki.
7. Ułóżcie inne działania według wzoru. Wykonajcie obliczenia. Napiszcie działania w zeszyte, używając znaków $>$, $<$, $=$.

mniej niż 12	12	więcej niż 12
$10 + 1$	$10 + 2$	$10 + 4$
$14 - 4$	$14 - 2$	$14 - 1$

8. Jak inaczej można ułożyć w szeregu 5 nakrętek niebieskich, 5 czerwonych i 4 zielone? Podajcie kilka propozycji.



1. Przygotujcie tangram i wytnijcie jego elementy.
Ułóżcie z nich jedną z układanek pokazanych na zdjęciu.

Tangram
to układanka złożona
z 7 części kwadratu.



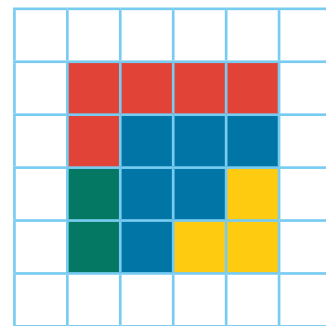
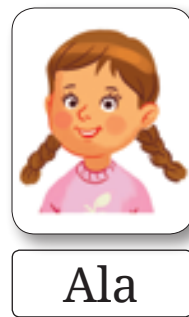
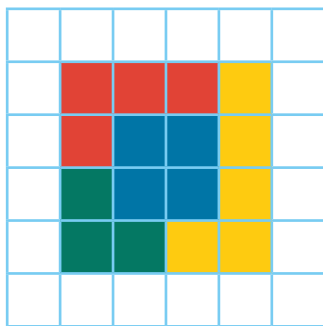
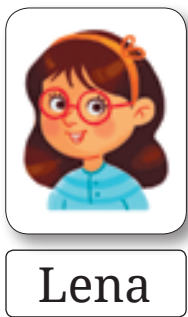
- Ułóżcie dowolne obrazki z dwóch tangramów.
 - Ułóżcie trójkąt z elementów jednego tangramu lub dwóch tangramów. Policzcie, z ilu części udało się go ułożyć.
2. Ala przecięła wstążkę na 2 części. Wystarczyło jej do tego jedno cięcie.



- Ile razy powinna przeciąć wstążkę, aby otrzymać 3 części?
Ile razy powinna przeciąć wstążkę, aby otrzymać: 4, 5 i 6 części?
- Wojtek przecinał wstążkę podobnie jak Ala. Wykonał aż 13 cięć.
Ile części otrzymał?



3. Lena i Ala kolorowały kratki. Na jaki kolor każda z nich pokolorowała najwięcej krutek? Pobawcie się w podobny sposób.

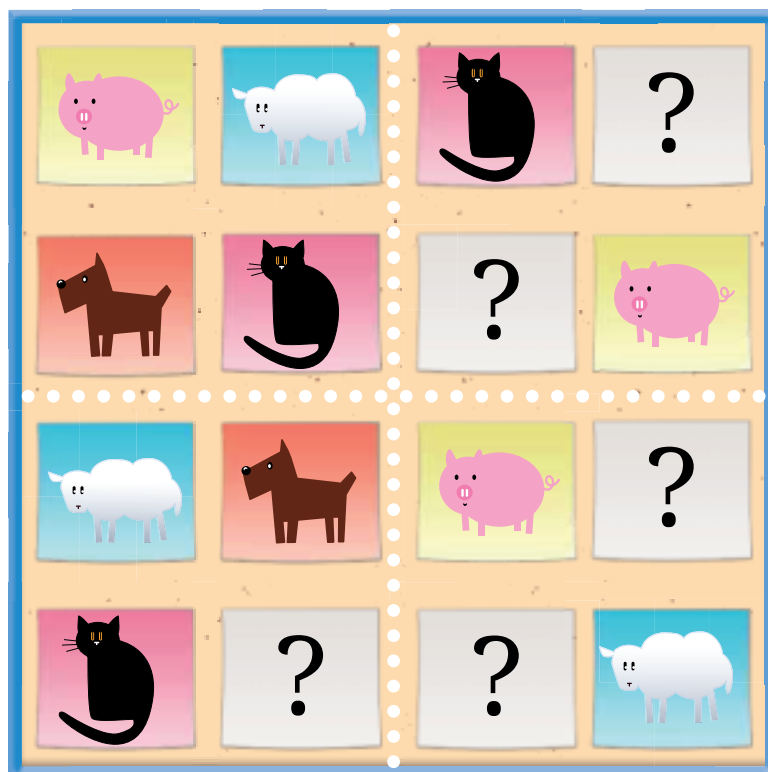


4. Przygotujcie tyle samo nakrętek, ile jest na obrazku. Ułóżcie je w pary.



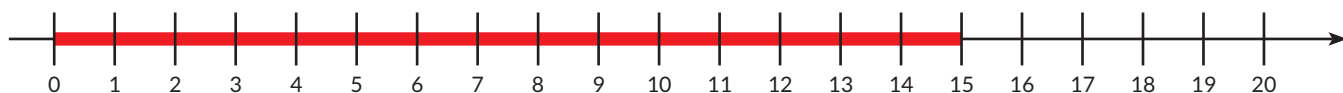
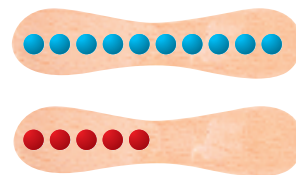
- Sprawdźcie, ile par można ułożyć z 13 nakrętek, a ile z 12 nakrętek.

5. Przygotujcie 4 obrazki, na przykład obrazki zwierząt: psa, kota, świnki i owcy. Ułóżcie je tak, jak pokazano na ilustracji. Uzupełnijcie brakujące obrazki tak, aby w każdym kwadracie obrazek jednego zwierzątka pojawił się tylko raz.



- Pobawcie się w parach. Układajcie obrazki na różne sposoby, zgodnie z tą samą zasadą.

15



1. Dzieci obserwują ptaki. Ile jest jaskółek? Ile jest gęsi?
Których ptaków jest więcej? O ile więcej?
2. Na pierwszym od dołu drucie jest 8 jaskółek. Ile jest na drugim, a ile na trzecim? Ile jest wszystkich jaskółek?
3. Ułóżcie inne pytania do ilustracji.



4. Rozwiążcie zadanie.

Na płocie usiadło 15 wróbli. Potem 4 wróble odleciały. Ile wróbli zostało?

5. W lodówce było 15 jajek. Z pięciu jajek tata zrobił jajecznicę. Ile jajek zostało w lodówce?



6. Wykonajcie dodawanie.

4	+	1	→	5
+		+		+
6	+	4	→	?
↓		↓		=
?	+	?	=	?

7. Wykonajcie odejmowanie.

15	-	?	
			↘
14	-	?	→
			↗
13	-	?	

2

8. Jakie znaki ukryły się pod znakami zapytania? Przepiszcie działania, uzupełniając znakami $>$, $<$, $=$.

$11+2 \text{ ? } 13-3$

$9+1+3 \text{ ? } 13-0-2$

$12+1 \text{ ? } 13+0$

$8+2+2 \text{ ? } 0+11+2$



1. Dzieci z klasy 1a opowiadały o tym, jak spędzają wolny czas. Potem każde dziecko przykleiło karteczkę obok tego obrazka, który przedstawiał jego ulubione zajęcie. Które zajęcia lubi najwięcej uczniów klasy 1a?

	Lucja	Patryk			
	Zaneta	Tomek	Noan	Jola	
	Franek	Robert	Celina	Gabrysia	Bartek
	Ola	Stawek	Karol	Natalka	

2. Sprawdźcie w podobny sposób, jak lubią spędzać wolny czas dzieci w waszej klasie.



3. Emil zbiera modele samolotów. Chce kupić model za 15 złotych.

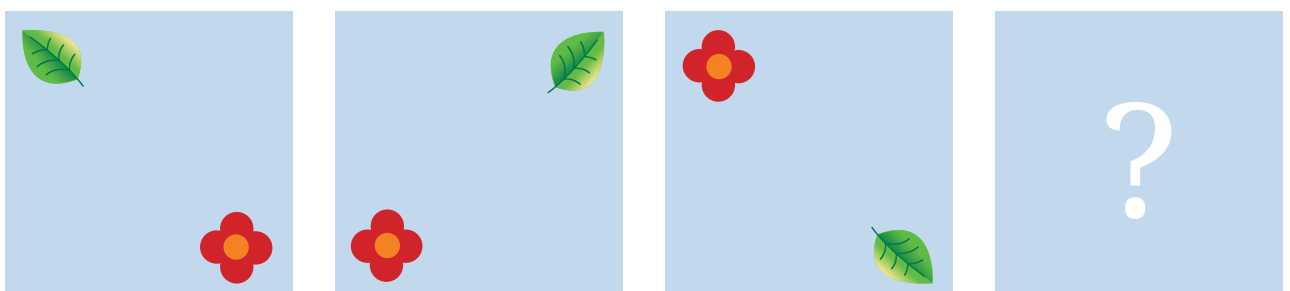


Czy wystarczy mu pieniędzy, żeby kupić ten model?

4. Tomek kolekcjonuje modele aut. Ma ich już 15. Ustawił je na trzech półkach w taki sposób.

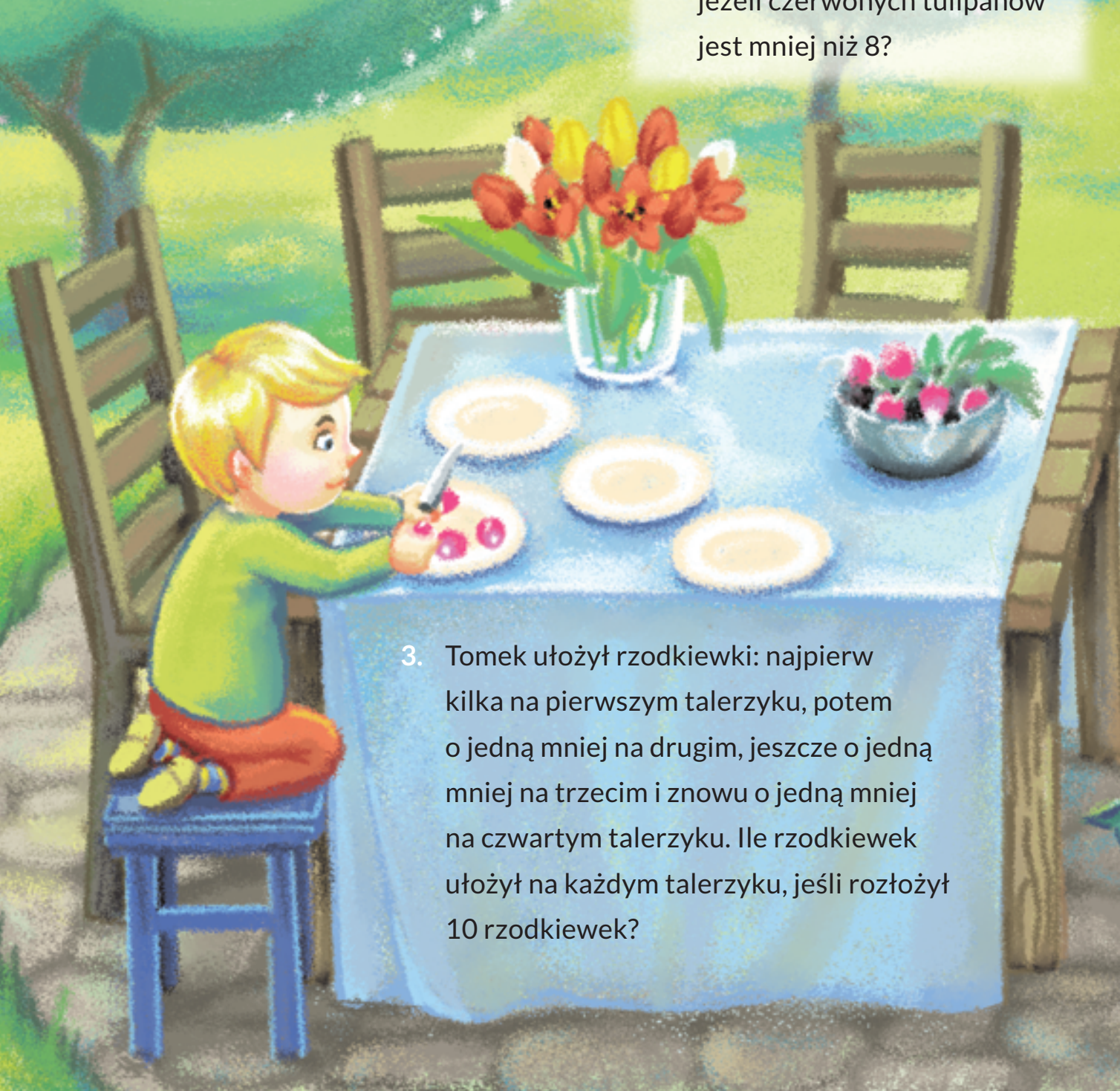


- Na której półce jest najwięcej aut? Na której – najmniej?
 - Jak inaczej Tomek może ustawić modele aut na trzech półkach? Jak może je ustawić na dwóch półkach? Pokażcie kilka przykładów, używając patyczków. Zapiszcie działania.
5. Ula czyta książkę, która ma 15 stron. Pierwszego i drugiego dnia przeczytała po 5 stron. Po ile stron musi przeczytać przez następne dwa dni, aby przeczytać całą książkę? Narysujcie możliwe rozwiązania.
6. Zuzia obraca kartkę w jedną stronę. Jak będzie wyglądał ostatni obrazek? Przygotujcie własne kartki z wzorami i pobawcie się w podobny sposób.

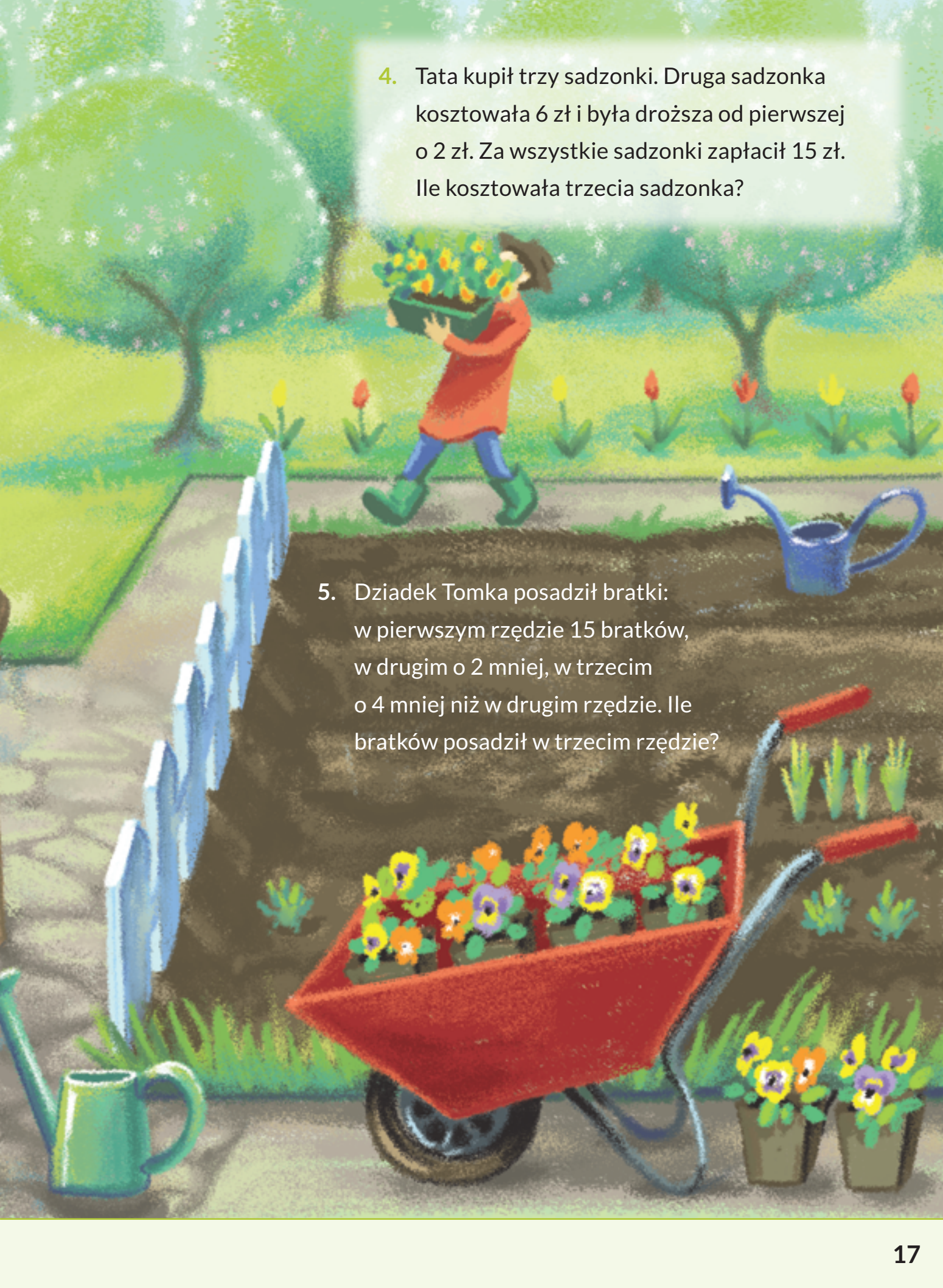


1. W sadzie rośnie 15 jabłoni. Większość z nich posadził dziadek, a o jedną mniej – tato Tomka. Ile jabłoni posadził dziadek, a ile – tata Tomka?

2. Mama Tomka zerwała 15 tulipanów. Czerwonych tulipanów jest najwięcej, żółtych i białych tulipanów jest tyle samo. Ile jest tulipanów każdego rodzaju, jeżeli czerwonych tulipanów jest mniej niż 8?



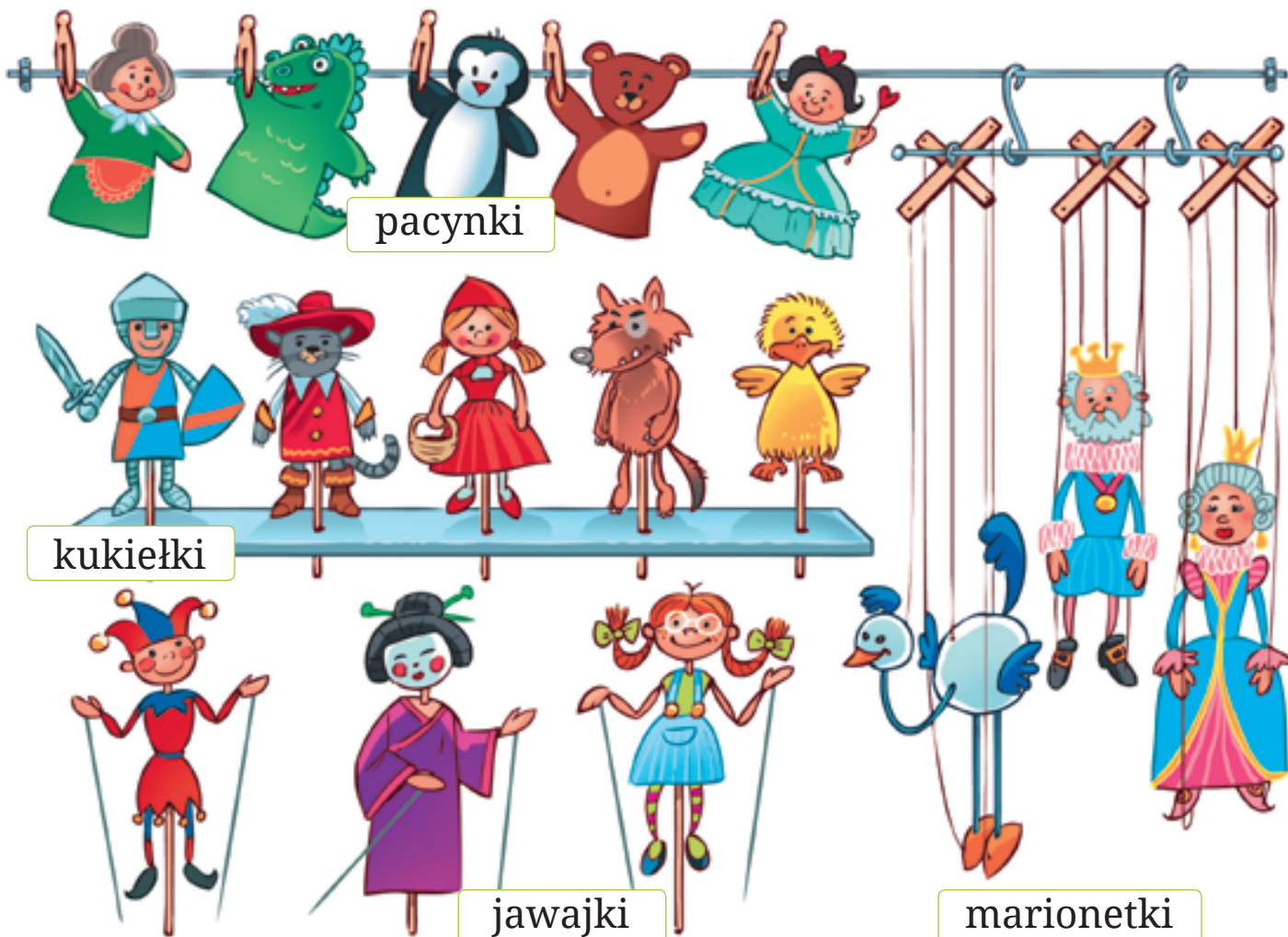
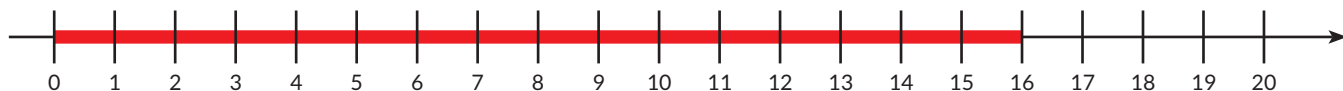
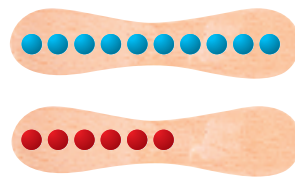
3. Tomek ułożył rzodkiewki: najpierw kilka na pierwszym talerzyku, potem o jedną mniej na drugim, jeszcze o jedną mniej na trzecim i znowu o jedną mniej na czwartym talerzyku. Ile rzodkiewek ułożył na każdym talerzyku, jeśli rozłożył 10 rzodkiewek?

- 
4. Tata kupił trzy sadzonki. Druga sadzonka kosztowała 6 zł i była droższa od pierwszej o 2 zł. Za wszystkie sadzonki zapłacił 15 zł. Ile kosztowała trzecia sadzonka?

5. Dziadek Tomka posadził bratki: w pierwszym rzędzie 15 bratków, w drugim o 2 mniej, w trzecim o 4 mniej niż w drugim rzędzie. Ile bratków posadził w trzecim rzędzie?

16

16



1. Ile rodzajów lalek przedstawiono na ilustracji?
2. Ile jest pacynek? Ile kukiełek? Ile jawajek? Ile marionetek? Ile jest wszystkich lalek?
3. Których lalek razem jest więcej: pacynek i kukiełek czy jawajek i marionetek?
4. Zastanówcie się, która to lalka: nie przedstawia zwierzątka, nie jest pacynką, ma coś niebieskiego i coś zielonego.



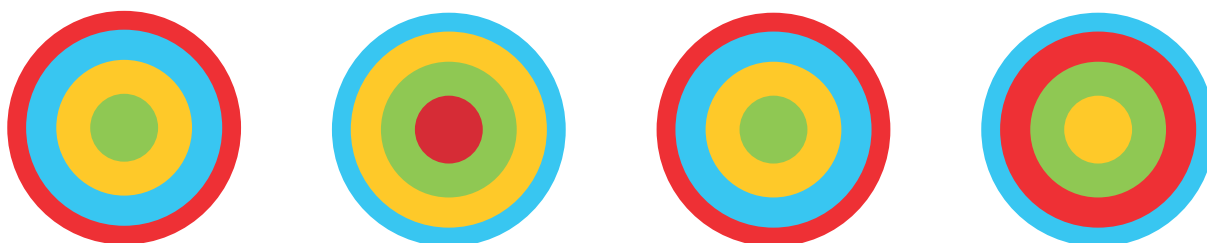
5. W sklepie z zabawkami na jednej półce było 5 pacynek niebieskich i 5 zielonych, a na drugiej były 4 pacynki pomarańczowe i 2 żółte. Ile pacynek było razem?



- Ekspedientka sprzedała 2 żółte pacynki. Ile pacynek zostało w sklepie? Zapiszcie działanie.



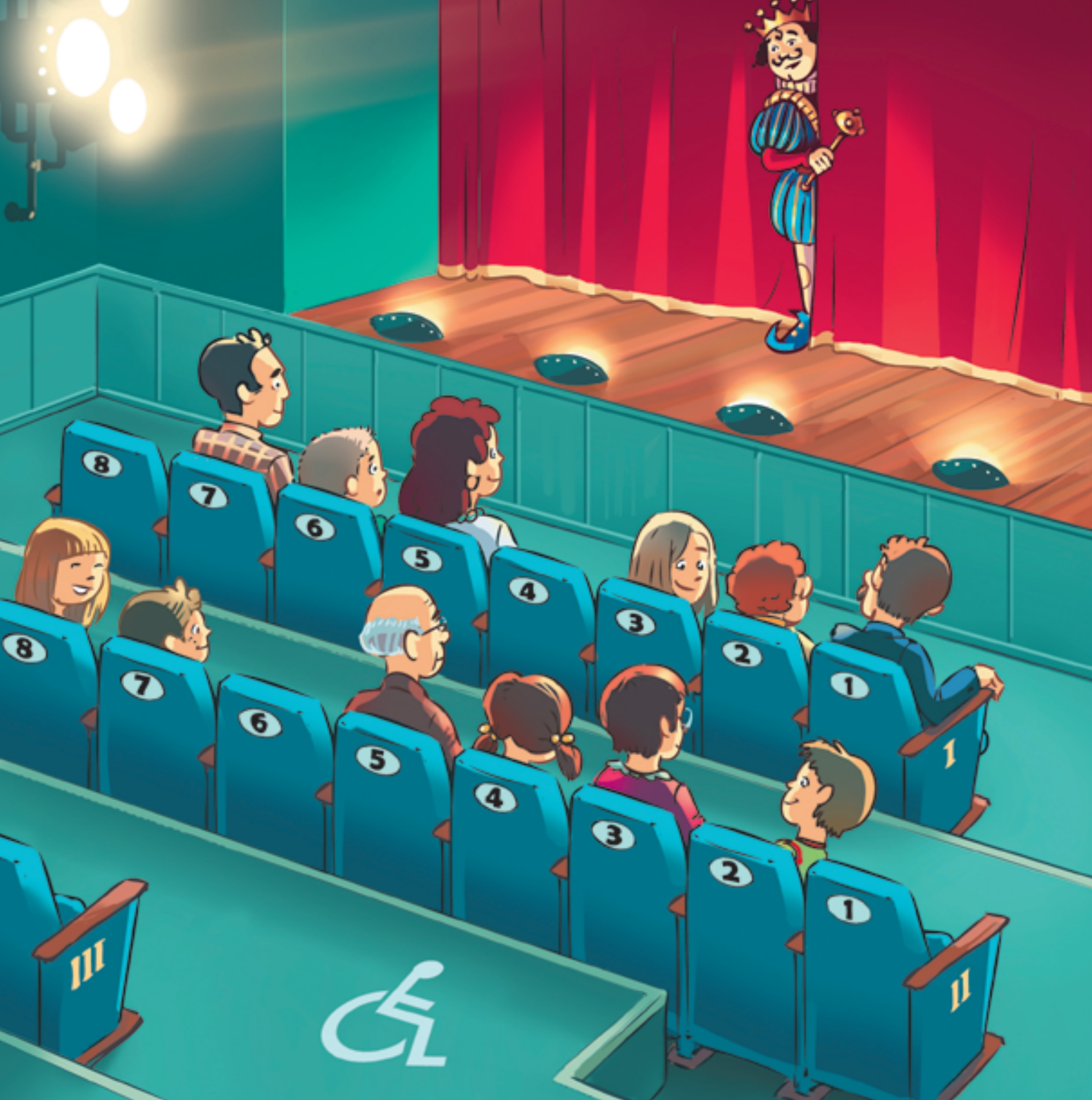
6. Znajdźcie dwa koła, które są tak samo pokolorowane.



7. W teatrze było 16 lalek. Do przedstawienia wypożyczono 10 lalek. Ile lalek zostało w teatrze?

8. Rozwiążcie zadanie. Wykonajcie do niego rysunek.

Ula ma 10 lalek, a Maja ma o 4 lalki mniej.
Ile lalek ma Maja? Ile lalek mają razem?



1. Jak są oznaczone rzędy, a jak – miejsca na widowni?
2. Podajcie numery miejsc, które są wolne, i tych, które są zajęte.
3. Ile jest miejsc zajętych w pierwszym i w drugim rzędzie razem? Ile jest wolnych?
4. W którym rzędzie znajduje się miejsce dla osoby na wózku?
5. Zorganizujcie w klasie widownię teatralną. Ustawcie krzesła w dwóch rzędach, potem w trzech i w czterech. Oznaczcie karteczkami rzędy i miejsca.



6. Spektakl teatralny rozpoczął się o godzinie 10.00 i zakończył o 12.00. Jak długo trwał spektakl?



7. Pomóżcie Joli rozwiązać łamigłówkę. Które liczby od 1 do 6 ukryły się pod znakami zapytania?

6	3	5	1	?	2
1	2	4	6	3	5
4	5	3	2	6	1
2	1	6	4	5	?
3	4	1	?	2	6
5	6	?	3	1	4

To łamigłówka, w której trzeba tak układać liczby, żeby nie powtarzały się w żadnej części, kolumnie ani rzędzie.



8. Jakie liczby ukryły się pod karteczkami ze znakami zapytania?

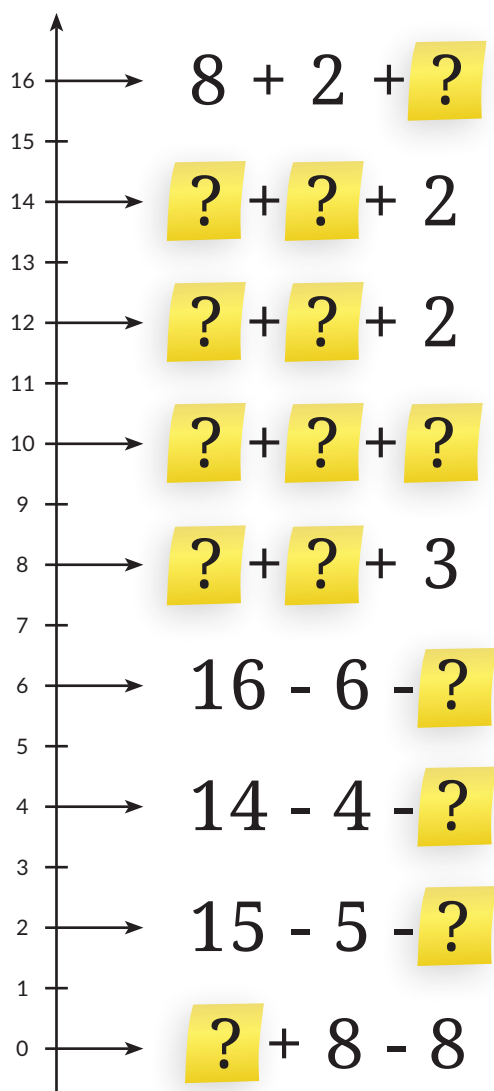
1	?	3	?	5	?	7	?	9	?	11	?
?	II	?	IV	?	VI	?	VIII	?	X	?	XII

9. Przygotujcie karteczki z liczbami od 1 do 12 zapisanymi cyframi arabskimi oraz znakami rzymskimi. Ułóżcie w rzędzie karteczki z cyframi arabskimi, a pod nimi karteczki z odpowiadającymi im znakami rzymskimi.

1. Jakie liczby mogły się ukryć pod znakami zapytania? Zaproponujcie.

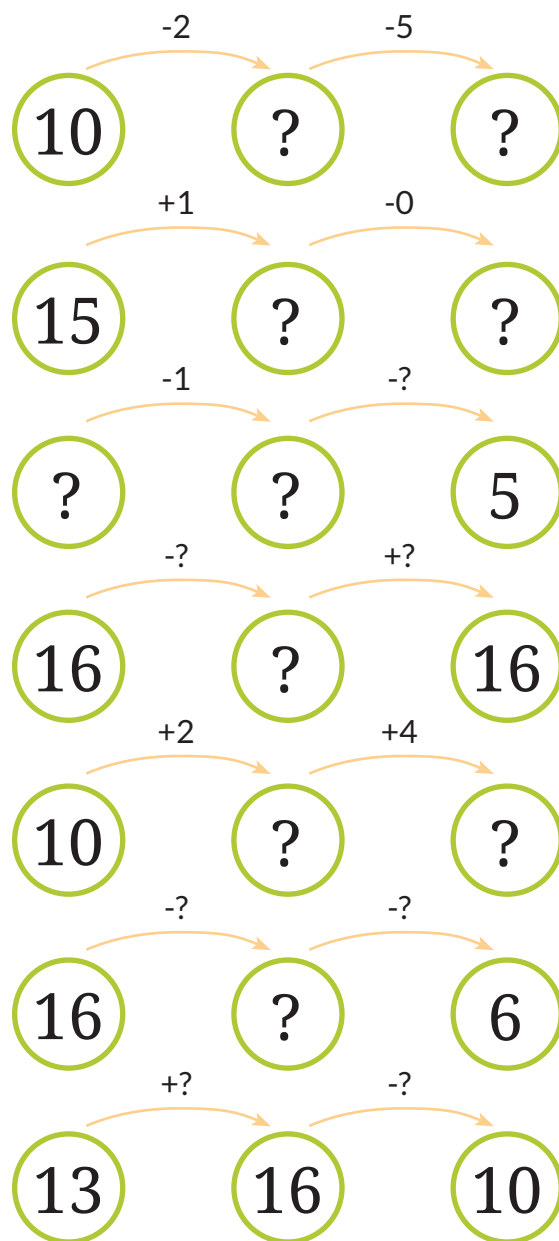


2. Obliczcie.



- Zaproponujcie działania dla liczb nieparzystych.

3. Obliczcie.



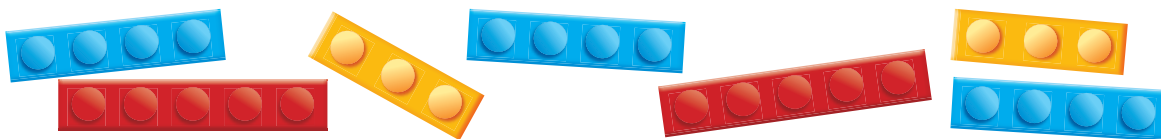
4. Na ile części podzielona jest 1 pizza?
Ile części razem mają 4 tak podzielone pizze?



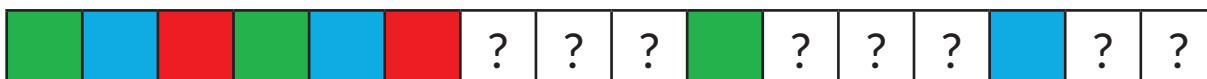
- Jeden kawałek pizy kosztuje 4 zł. Ile kosztuje cała pizza?
 - Ola ma 12 zł. Ile kawałków pizy może kupić?
 - Darek ma 15 zł. Ile kawałków pizy może kupić?
 - Na przyjęciu imieninowym u Żanety były 3 koleżanki i 4 kolegów. Każde dziecko zjadło 1 kawałek pizy. Ile kawałków pizy zostało?
5. Jakie liczby możecie wpisać w okienka ze znakami zapytania? Zaproponujcie.

$$12 > \boxed{?} \quad 16 < \boxed{?} \quad \boxed{?} > 10 \quad 15 < \boxed{?}$$

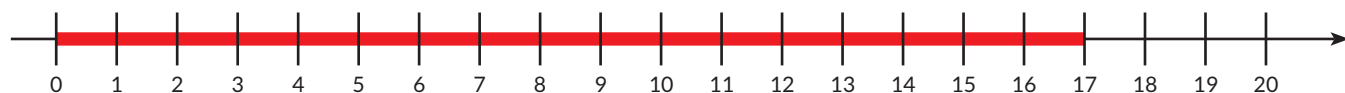
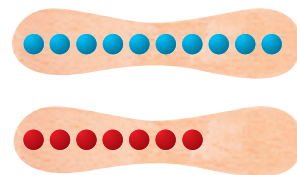
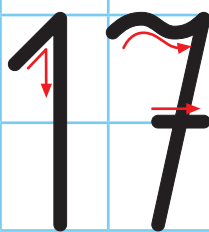
6. Wybierzcie 3 dowolne klocki i dodajcie liczbę oczek.



7. Na parkingu stoją auta i motocykle. Razem mają 12 kół. Aut jest tyle samo co motocykli. Ile jest aut?
8. Jaki kolor będą miały puste kratki?



17



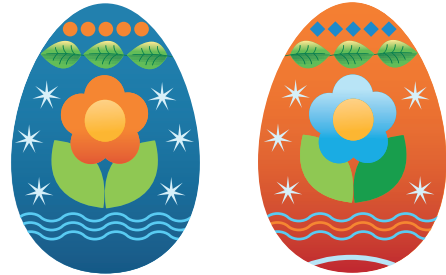
1. Ola ułożyła ozdobione jajka na 3 talerzach. Do którego talerza dołoży 2 jajka po pomalowaniu ich czerwonym barwnikiem?
2. Na którym talerzu będzie wtedy najwięcej jajek? Na których talerzach będzie tyle samo? Ile będzie razem jajek?
3. Ile jest gałązek z baziami w wazonie? Ile jest tulipanów? Ile jest razem tulipanów i gałązek z baziami?



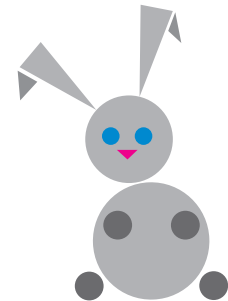
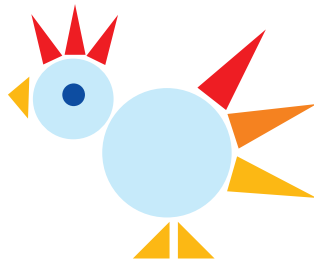
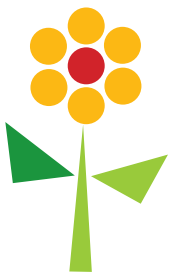
4. Rozwiążcie zadanie.

Gabrysia pomalowała 10 jajek, Lena pomalowała 7 jajek. Ile pisanek wykonały razem?

5. Znajdźcie osiem różnic między pisanekami.



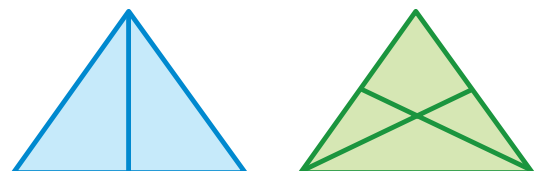
6. Dzieci ułożyły obrazki z kartoników. Z ilu kartoników składa się każdy obrazek? Jakie kształty mają kartoniki? Ile jest kartoników w kształcie trójkąta?



7. Łucja wykonała niebieskie i żółte kwiaty. Ułożyła je tak, że co czwarty kwiat jest niebieski, a pozostałe są żółte. Narysujcie kwiaty od jedenastego do siedemnastego. Jakiego koloru będzie jedenasty kwiat, a jakiego – siedemnasty? Liczcie od lewej strony.



8. Ile jest trójkątów niebieskich, a ile – zielonych?
Ile jest wszystkich trójkątów razem?



1. W jednym wazonie są 4 żonkile. Ile żonkili jest w czterech jednakowych wazonach?



- O ile więcej jest kwiatów w trzech wazonach niż w dwóch?

2. Babcia Leny kupiła 3 wiązanki po 5 kwiatów. Do pierwszego wazonu włożyła 11 kwiatów. Resztę kwiatów włożyła do drugiego wazonu. Ile kwiatów jest w drugim wazonie?



3. Mała doniczka z rzeżuchą kosztuje 2 zł. Średnia doniczka z rzeżuchą kosztuje 3 zł. Duża doniczka z rzeżuchą kosztuje 5 zł.



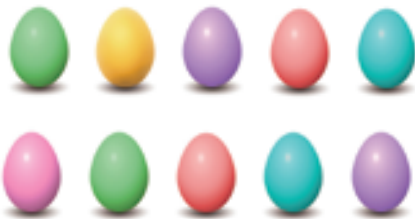
- Ula ma 17 zł. Ile doniczek może kupić? Podajcie kilka propozycji.
- Ile zapłaci Sławek za 2 duże doniczki i 3 średnie?

4. Z 17 gałązek bukszpanu mama Bartka dała sąsiadce 7. Ile gałązek dostała sąsiadka?



- Ile gałązek zostało mamie Bartka?
- Kto ma więcej gałązek, mama Bartka czy sąsiadka? O ile?

5. Ola i Majka przygotowują wielkanocne kraszanki. Ola pomalowała już 10 kraszanek. Majka pomalowała o 3 kraszanki mniej. Ile jajek pomalowała Majka?



- Ile jajek ozdobiły razem Ola i Majka?

6. Ile jajek jest w koszyczku?



Włożyłam do koszyka 4 jajka.



Dołożyłam do koszyka o 6 jajek więcej niż Maja.





1. Emil miał 3 różne dzbanki i 3 jednakowe kartony pełne soku. Do każdego dzbanka przelał sok z 1 kartonu. W którym dzbanku jest najwięcej soku?

2. Powiedzcie, co mierzymy w litrach.



To jest 1 litr wody.
1 litr – 1 l



- Dokończcie zdanie:
„W litrach mierzymy również...”.

3. Sprawdźcie, ile szklanek można napełnić 1 litrem soku lub wody.



4. Rodzice Mai i Oli kupili napoje. Ile litrów napojów kupili?



5. Ogrodnik chce odmierzyć 17 litrów wody. Za pomocą których naczyń może to zrobić?



- Z beczki, w której było 17 litrów wody, ogrodnik odlał 3 litry, a potem jeszcze 2 litry. Ile litrów wody zostało w beczce?
6. Jola pije codziennie jedną szklankę soku. Ile szklanek soku wypije od poniedziałku do niedzieli?
- Czy przez ten czas Jola wypije więcej niż 1 litr soku?



1. Ulgowy bilet na film kosztuje 7 zł, normalny bilet jest o 3 zł droższy. Ile kosztuje bilet normalny?

- Zuzia zapłaciła za bilet ulgowy dwiema monetami. Które to były monety?
- Ile kosztowały razem bilety normalny i ulgowy?



2. Film rozpoczął się o 11.00 i trwał godzinę. Który zegar wskazuje godzinę rozpoczęcia filmu?



- Który zegar wskazuje godzinę zakończenia filmu?

3. Która butelka zawiera najwięcej litrów wody?



- Tata Tomka kupił 10 litrów wody. Które butelki mógł wybrać?

4. Obliczcie:

$$\begin{array}{l} 17-7=? \\ 16-6=? \\ 15-5=? \\ 14-4=? \\ 13-3=? \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 17-6=? \\ 16-5=? \\ 15-4=? \\ 14-3=? \\ 13-2=? \end{array}$$

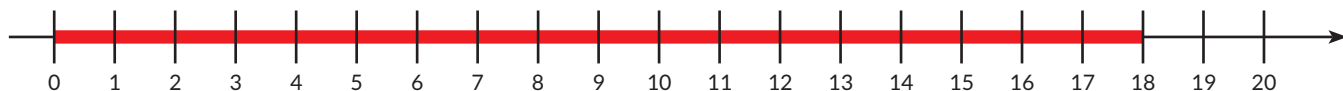
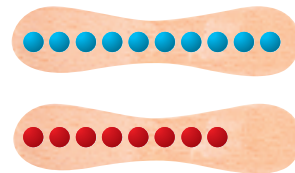
5. Mama Tomka podlała kwiaty dużą konewką, potem małą, potem znowu dużą. Duża konewka mieści 5 l wody, a mała o 3 l wody mniej. Ilość litrami wody zostały podlane kwiaty? Czy można dokładnie taką samą liczbę litrów odmierzyć tylko małą konewką?

6. Jakie kolory będą miały 3 następne kwiatki?



18

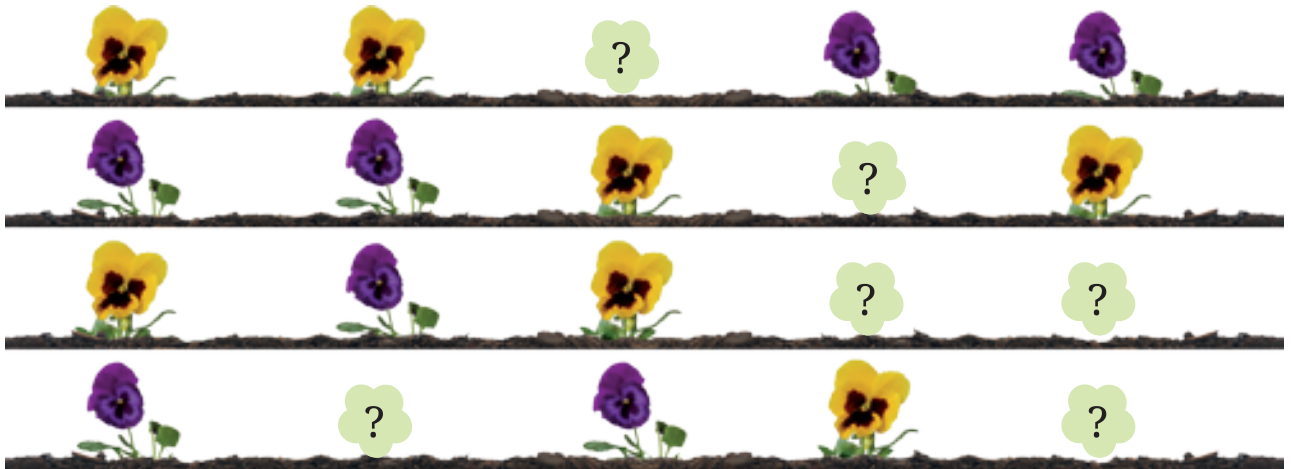
18



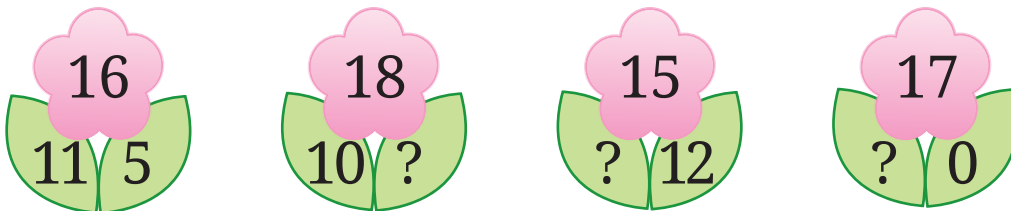
1. Ile sadzonek jest w każdym z pojemników? Ile sadzonek jest razem?
2. Gdzie jest więcej sadzonek: w jednym długim pojemniku czy w dwóch małych razem?
3. Ile jest pustych pojemników po sadzonkach?
4. Czego jest więcej: sadzonek czy pustych pojemników? O ile więcej?
5. Ułóżcie inne pytania do ilustracji.



6. Dzieci posadziły 18 aksamitek. Wkrótce zakwitły 4 z nich. Ile aksamitek jeszcze nie zakwitło?
7. Posadźcie bratki tak, aby w każdym rzędzie były po 3 kwiaty żółte i 2 niebieskie. Postarajcie się, by każdy rząd był inny. Podajcie inne przykłady ułożenia bratków.



8. Jakie liczby powinny się znaleźć na listkach każdego kwiatka?



9. Żonkile kosztują 2 złote, tulipany 3 złote, a frezje 5 złotych. Ile kosztuje bukiet z 2 frezji, 2 tulipanów i 1 żonkila? Jakie inne bukiety można kupić w tej samej cenie?



1. W każdym rzędzie leżało 18 nakrętek. Część z nich Bartek odłożył. Ile nakrętek zostało odłożonych z każdego rzędu? Zapiszcie obliczenia.

 $18 - 17 = ?$

 $18 - 12 = ?$

 $18 - ? = ?$

 $18 - ? = ?$

2. Jola wrzuciła do skarbonki monety. Ile jeszcze powinna dorzucić, aby wystarczyło jej na zakup piłki?



Jola



3. Bartek rozłożył 18 nakrętek na 3 części tak, aby w każdej części były 4 nakrętki lub więcej. Jakiej liczby brakuje w zapisie?



$$10 + 4 + ? = 18$$

- Pobawcie się podobnie. Podzielcie 18 nakrętek tak, aby w każdej części były 4 nakrętki lub więcej. Zapiszcie działania.

4. Obliczcie:

$$\begin{array}{l} 18=10+? \\ 18=11+? \\ 18=12+? \\ 18=13+? \\ 18=14+? \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 18-10=? \\ 18-11=? \\ 18-12=? \\ 18-13=? \\ 18-14=? \end{array}$$

5. Ile lat ma Tola?



Zuzia, Darek i mała Tola razem mają 18 lat.



Zuzia i Darek mają razem 14 lat.

6. Rozwiążcie sudoku. Trzeba znaleźć takie liczby, żeby nie powtarzały się w żadnej części, kolumnie ani rzędzie.

2	1	3	5	6	?
?	6	4	2	3	1
4	?	1	3	5	6
6	3	5	1	4	2
1	5	6	4	?	3
3	4	?	6	1	5



1. Które z owoców i warzyw znajdujących się na straganie możemy kupić na wagę? Które możemy kupić na sztuki? Które możemy kupić na pęczki?
2. Które owoce i warzywa są najdroższe? Które są najtańsze?
3. Ile jest główek czerwonej kapusty? Ile – białej? Ile jest ich razem?
4. Które warzywa znajdują się nad bananami, a które pod nimi?
5. Jakie znacie rodzaje wag? Gdzie można je zobaczyć?

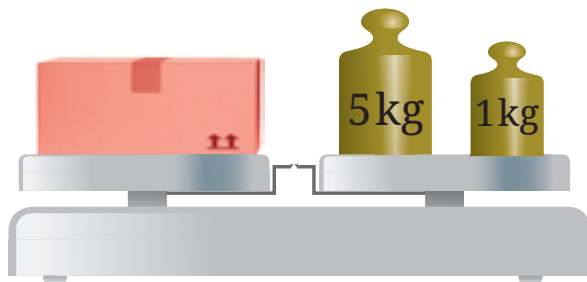
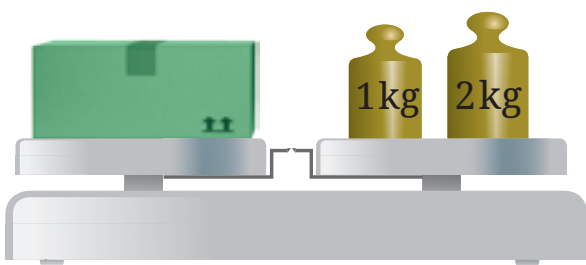


To jest
1 kilogram cukru.
1 kilogram – 1 kg

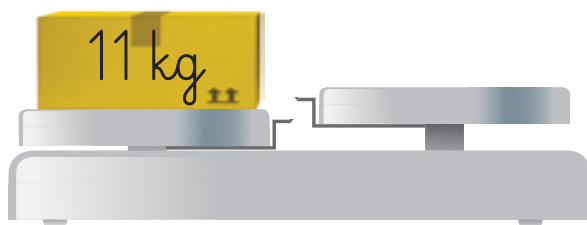
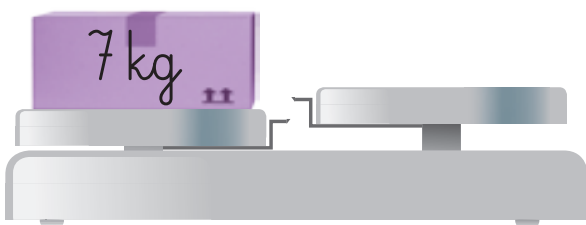
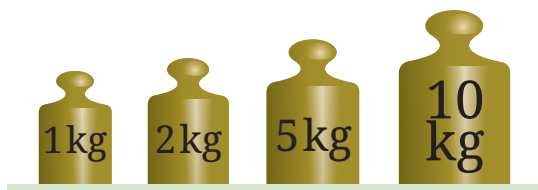
jabłka 3 kg
ogórki 1 kg
cytryny 1 kg
ziemniaki 3 kg

6. Janek i Karol zrobili zakupy zgodnie z listą, którą przygotowała im mama.
- Ile razem ważą te zakupy?
 - O ile więcej ważą warzywa od owoców?
 - Ułóżcie inne zadanie o zakupach.

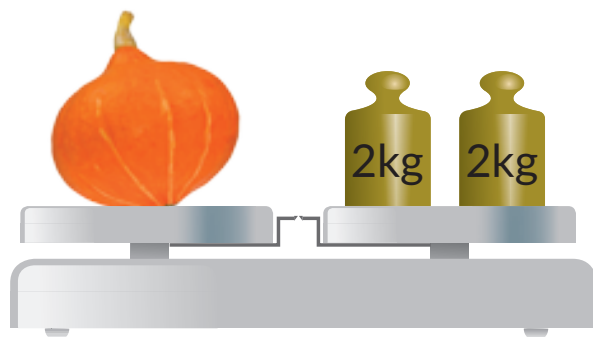
7. Ile ważą paczki na każdej wadze?



8. Za pomocą których odważników można zważyć te paczki?

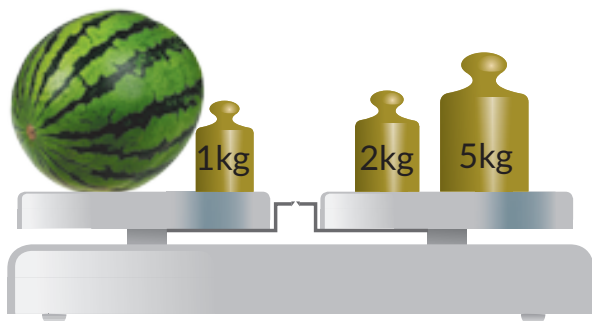
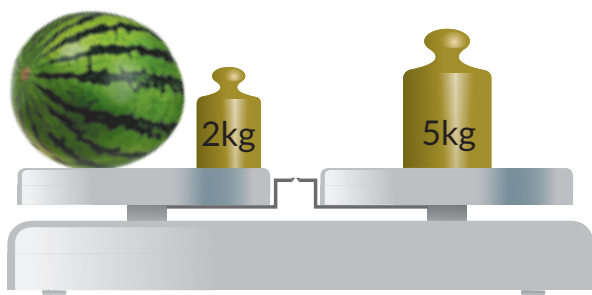


1. Które warzywa są najcięższe? Które są najlżejsze?

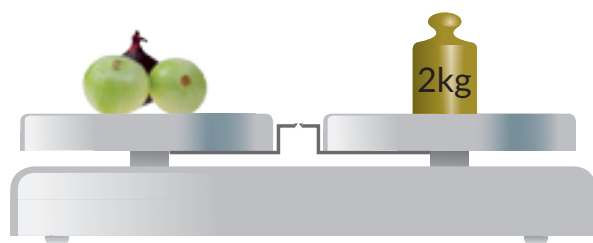
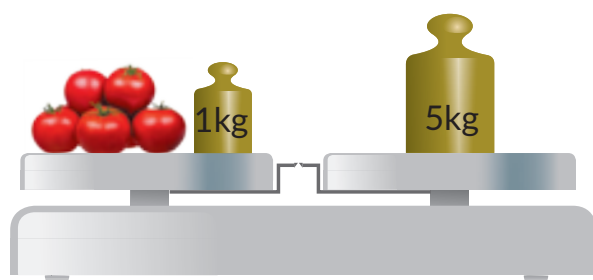


- Tata Darka kupił kapustę i dwa worki ziemniaków. Ile ważą razem zakupy?
- O ile więcej ważą dwa worki ziemniaków niż kapusta?

2. Ile ważą arbuzy?



3. Co jest cięższe – pomidory czy cebule?



4. Pusty koszyk waży 1 kg. Ile ważą jabłka? Ile ważą gruszki?



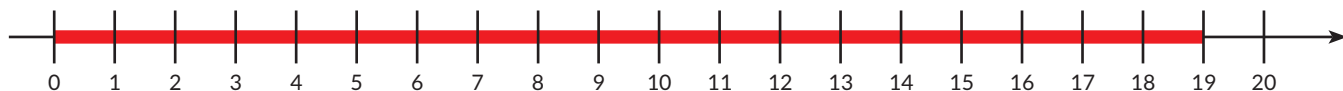
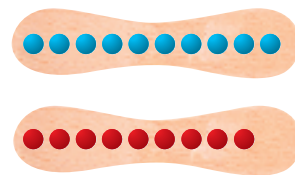
- Ile ważą jabłka i gruszki razem?
- Co jest cięższe – jabłka czy gruszki? O ile?
- Ile waży koszyk z gruszkami i jabłkami?

5. Iwona razem z mamą wybrały się do sklepu. Na zakup warzyw postanowiły przeznaczyć nie więcej niż 18 zł. Co mogły kupić?



- Ile razem kosztują 2 kg ziemniaków, 3 pećzki rzodkiewek i 1 sałata?
- Ile razem kosztują 2 sztuki kalafiora i 3 kg marchewki?
- Co jest droższe – 1 pećzek botwiny czy 3 kalafiora?

19



Hoan

Celina

Wojtek

Łucja



1. Ile pieniędzy ma każde dziecko? Kto ma ich najwięcej, a kto – najmniej?
2. Ułóżcie inne zadania do ilustracji.
3. Do czego służą pieniądze?
4. Dowiedzcie się, jak dawniej ludzie płacili za towary.
5. Porozmawiajcie o tym, czym są: bank, konto bankowe, karta bankomatowa.



6. Ile pieniędzy ma Zuzia? Ile pieniędzy ma Bartek?



- Kto ma więcej pieniędzy? O ile?

7. Rozwiążcie zadanie.

Tata Sławka miał 19 złotych. Kupił latarkę.
Zostało mu 6 złotych. Ile tata zapłacił za latarkę?

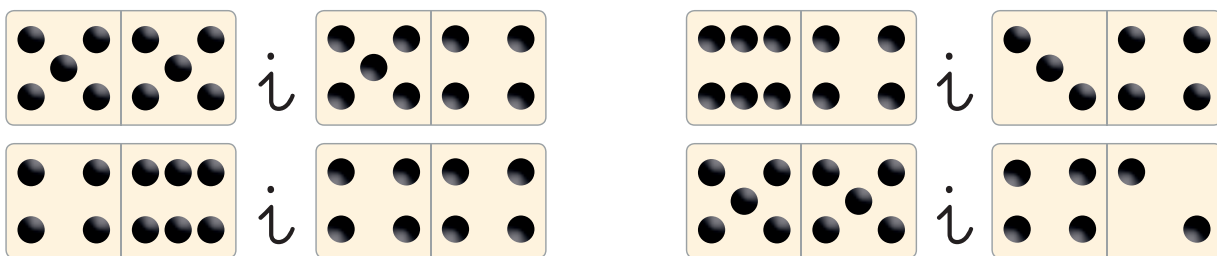
Miał	Zapłacił	Zostało
19 zł	?	6 zł

8. Darek pożyczył od brata pieniądze, żeby kupić książkę. Po kilku dniach zwrócił dług. Czy oddał tyle pieniędzy, ile pożyczył?

Pożyczył	Oddał

9. Sławek chce kupić grę planszową za 19 złotych. Ma 3 monety pięcioletowe i 3 monety jednozłotowe. Czy wystarczy mu pieniędzy? Zapiszcie działanie.

1. Przygotujcie kostki domina i ułóżcie je w taki sam sposób jak na rysunkach. Obliczcie, ile jest oczek w każdej parze kostek. Zapiszcie działania.

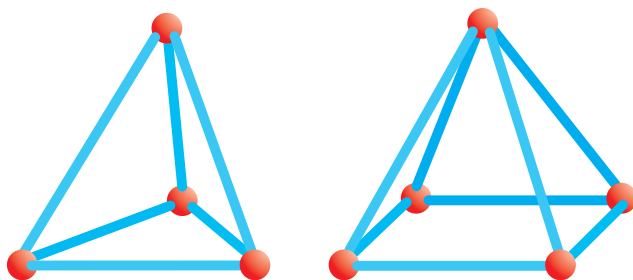


- Jak inaczej można ułożyć kostki domina, aby razem było 19 oczek?

2. Która figura nie pasuje do pozostałych? Dlaczego?

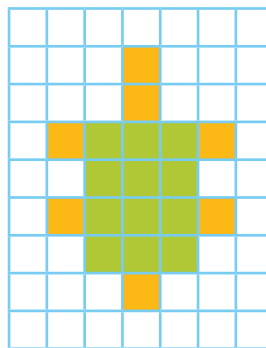


3. Zbudujcie podobne modele z patyczków i plasteliny. Ilu potrzebujecie patyczków i ilu kulek plasteliny?

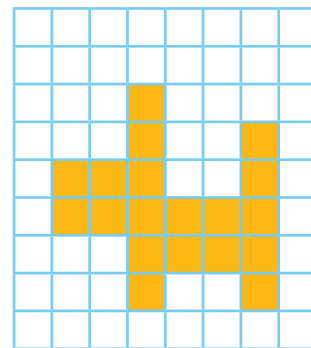


4. Darek i Sławek pokolorowali po 19 kratek. Co przypominają wam ich rysunki?

- Wykonajcie podobne rysunki. Pokolorujcie więcej niż 10 kratek.

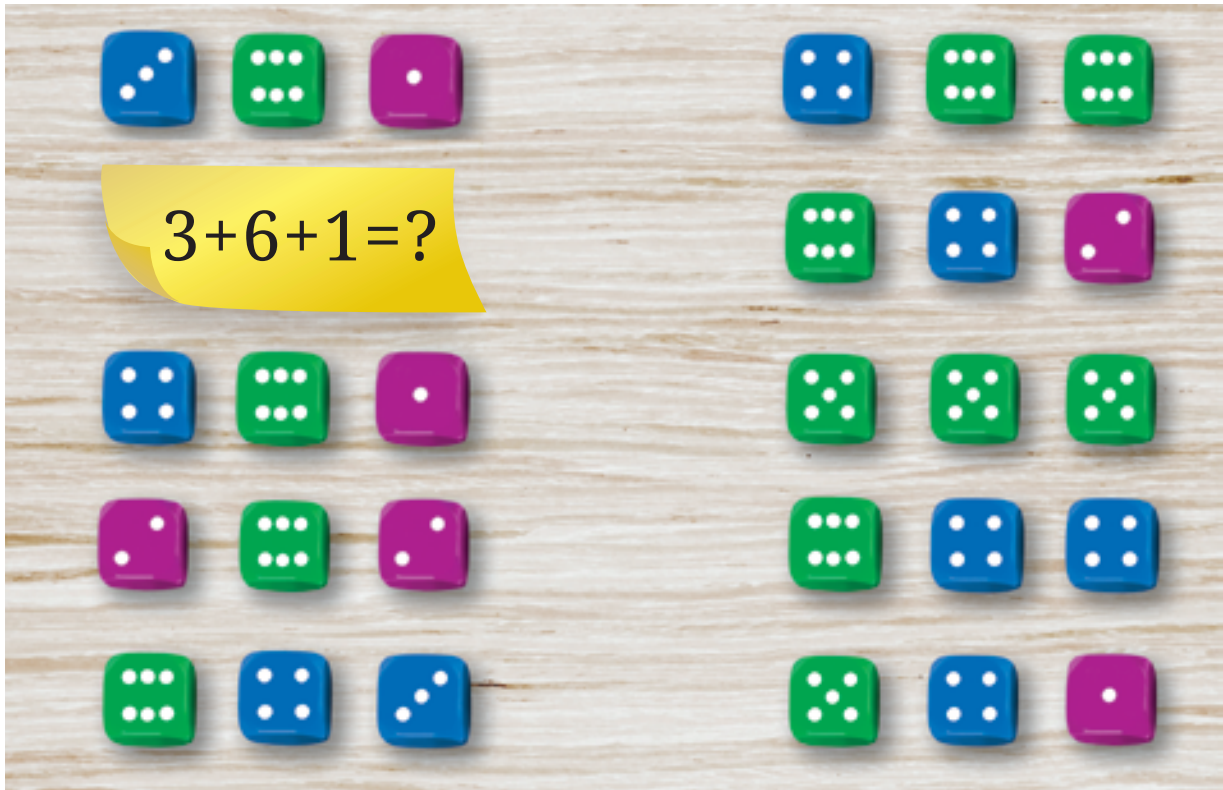


Darek



Sławek

5. Policzcie według wzoru, ile jest oczek na kostkach. Zapiszcie działania.

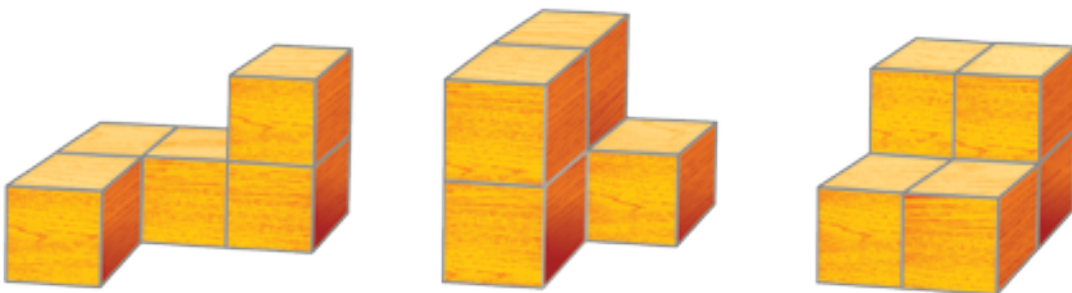


6. Pod każdą karteczką ukrył się jeden ze znaków: <, > lub =.
Napiszcie działania w zeszytach, wstawiając odpowiedni znak.

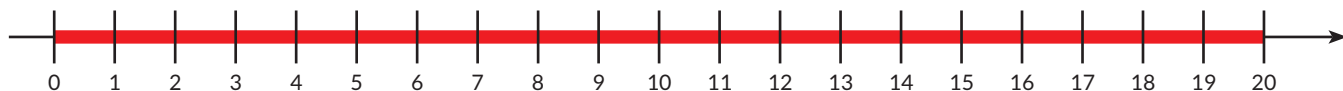
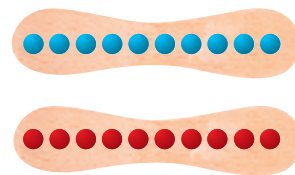
$$2 \text{ ? } 8 \quad 16 \text{ ? } 10 \quad 19 \text{ ? } 8$$

$$11+2 \text{ ? } 5 \quad 11-1 \text{ ? } 11+1 \quad 10+5 \text{ ? } 19-4$$

7. Ułóżcie z klocków takie budowle. Która z nich zbudowana jest z największej liczby klocków?



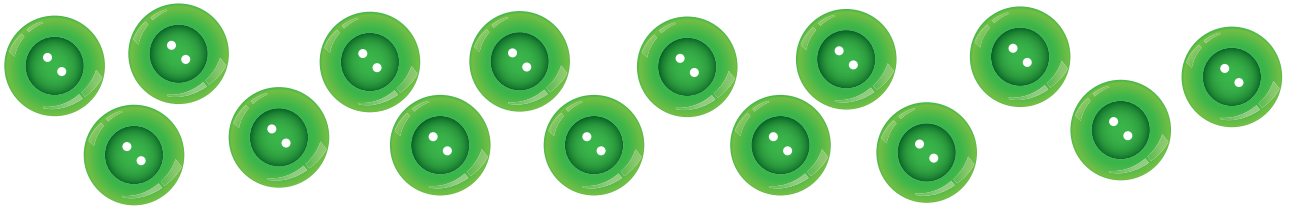
20



1. Ile domów stoi po jednej stronie ulicy, a ile po drugiej? Ile domów jest razem?
2. Wymieńcie numery domów po jednej stronie ulicy, a potem po drugiej.
Co zauważyliście?
3. Jakie numery mają domy, pomiędzy którymi stoją latarnie?
4. Które domy sąsiadują z domem o numerze czternastym?
Zadajcie sobie podobne pytania.

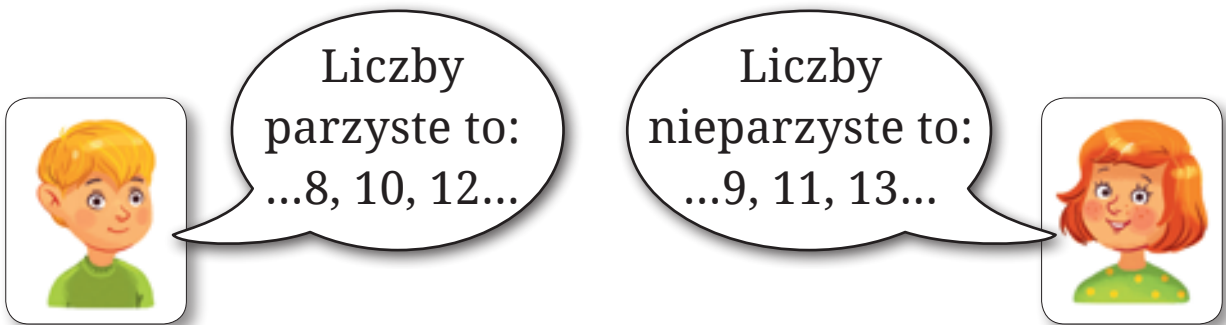


5. Tomek ma 15 guzików. Czy uda mu się ułożyć parami wszystkie guziki?



- Pobawcie się w podobny sposób, wykorzystajcie do tego 20 guzików lub mniej.

6. Jakie inne liczby parzyste i nieparzyste mogą wymienić dzieci?



7. Wrzućcie do pudełka nieparzystą liczbę klocków. Potem wyjmijcie 1 klocek. Czy teraz liczba klocków w pudełku jest parzysta?

8. Wymieńcie po kolei liczby od 0 do 20, a potem od 20 do 0.



- Darek kupił piłeczkę kauczukową. Podał sprzedawczyni banknot 20-złotowy i otrzymał 1 zł reszty. Ile kosztowała piłeczka?
 - Które obliczenia są poprawne?

$$20 - 1 = ?$$

$$20 - ? = 1$$

$$1 + ? = 20$$

$$? + 1 = 20$$

- Zabawka kosztuje 16 zł. Które monety możecie wybrać? Podajcie 3 możliwości.



- Które jednakowe monety dadzą razem 15 zł?

- Dwa wiaderka i konewka kosztują 19 zł. Wiaderko kosztuje 5 zł. Ile kosztuje konewka?



- Obliczcie, ile pieniędzy ma Ola, a ile – Maja.



W sumie mamy dziewiętnaście złotych.

Ola



Nasze oszczędności różnią się o złotówkę.

Maja

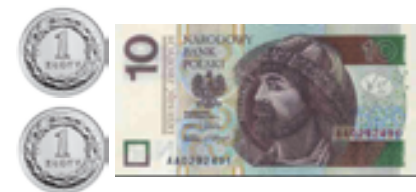


- Porozmawiajcie o tym, która dziewczynka ma rację.

5. Piłka i skakanka kosztują 10 zł. Piłka, skakanka i ringo kosztują 20 zł. Ile kosztuje ringo?



6. Okulary są droższe od naklejki o 10 zł. Naklejka i okulary kosztują razem 12 zł. Ile kosztują okulary, a ile – naklejka?



7. Ile mogła kosztować zabawka?



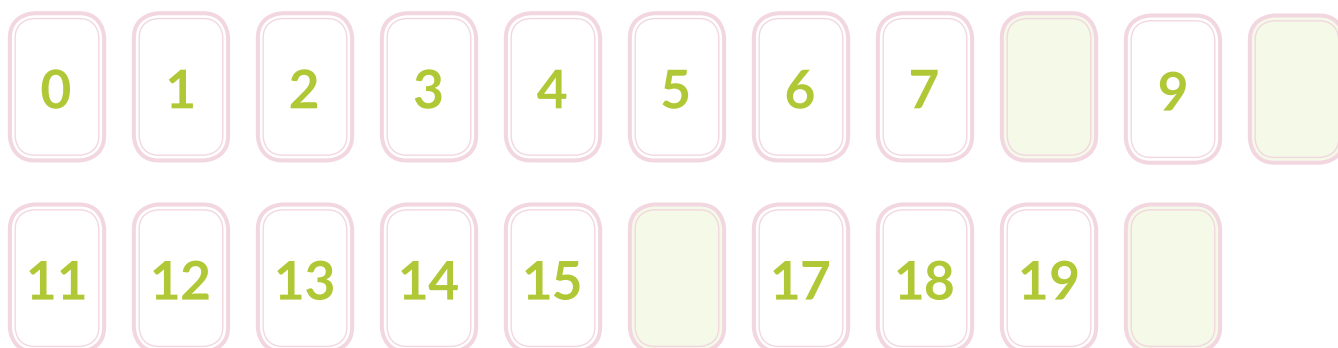
Zapłaciłam za zabawkę banknotem 10-złotowym i dwiema monetami.



Zapłaciłem za zabawkę banknotem 10-złotowym i trzema monetami.

- Czy zabawka mogła być droższa niż 20 zł?

1. Iwona ułożyła kartoniki z kolejnymi liczbami. Odwróciła trzy kartoniki z liczbami parzystymi. Jakie inne parzyste liczby może jeszcze odwrócić?



- Ułóżcie podobnie kartoniki z liczbami. Odwróćcie wszystkie parzyste liczby. Jakie liczby pozostaną widoczne – parzyste czy nieparzyste?
2. Robert odłożył kartoniki z 3 kolejnymi liczbami. Jedyna parzysta liczba spośród nich to 12. Jakie są dwie pozostałe liczby?



3. Sławek odłożył kolejne liczby. Największa z nich to 13. Jakie są pozostałe liczby?
- Ile jest wśród nich liczb parzystych, a ile – nieparzystych?
 - Zapiszcie inne 4 kolejne liczby. Ile spośród nich to liczby parzyste? Ile spośród nich to liczby nieparzyste?
4. Odłóżcie 3 kartoniki z kolejnymi liczbami. Jaka jest różnica między największą a najmniejszą liczbą?
- Odłóżcie inne 3 kolejne liczby. Odejmijcie najmniejszą od największej. Co zauważacie?

5. Franek dodał dwie wylosowane liczby. Zuzia wylosowała dwie inne liczby. Otrzymali ten sam wynik dodawania swoich liczb. Jakie liczby wylosowała Zuzia?

Illustration showing Franek (a boy) and Zuzia (a girl). Franek has two number cards: 4 and 5. Zuzia has two empty number cards. A speech bubble from Zuzia says: "Moje liczby są większe od 2."

6. Ola odłożyła 3 kartoniki z kolejnymi liczbami.



- Dodała najmniejszą liczbę do największej.

$$2 + 4 = ?$$

- Od wyniku odjęła środkową liczbę.

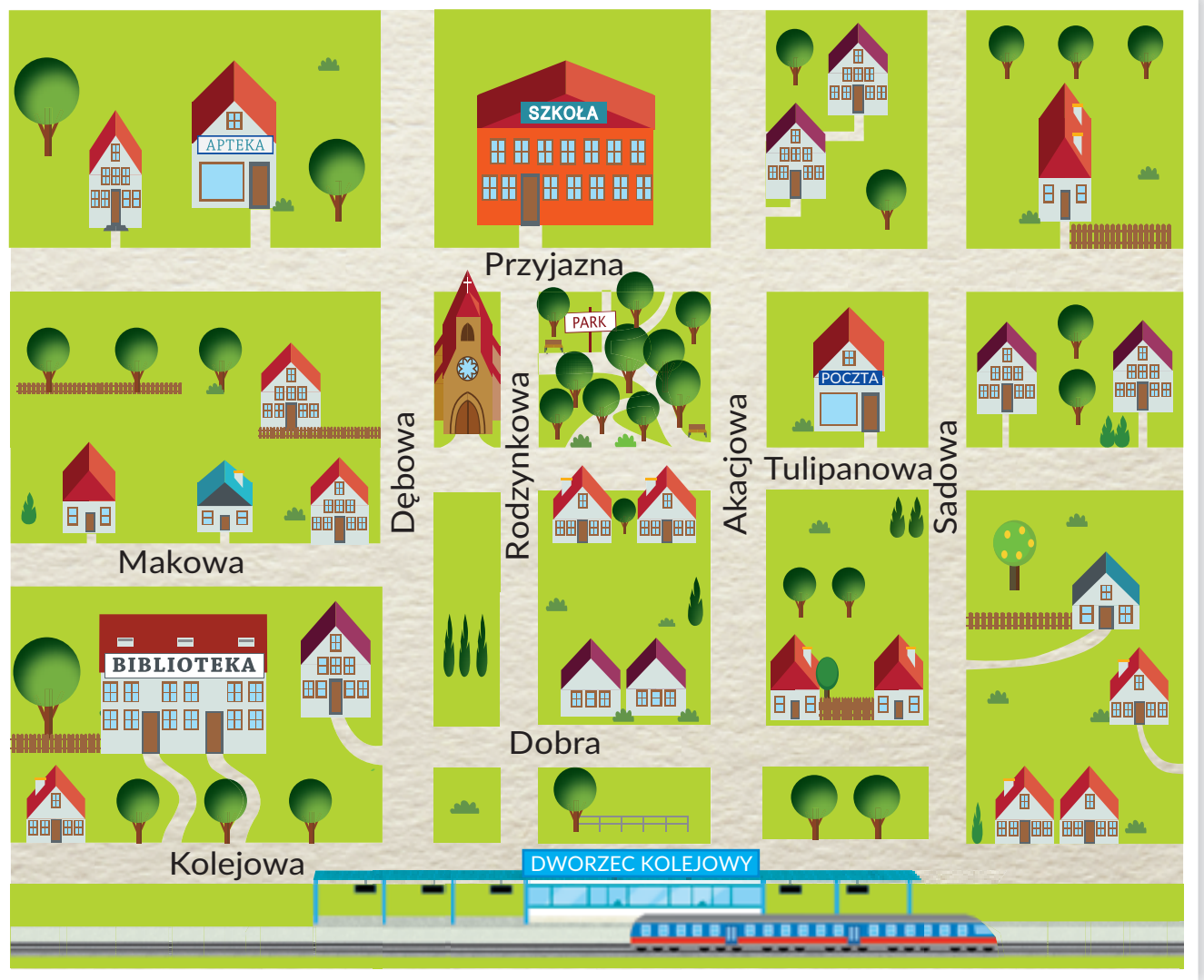
$$6 - 3 = ?$$

Illustration of Ola (a girl) with a speech bubble that says: "Otrzymałam środkową liczbę!"

- Sprawdźcie podobne działania dla innych 3 kolejnych liczb mniejszych od 7.

7. Odgadnijcie zasadę, według której zostały ułożone kartoniki.





1. Ciocia Karola idzie z poczty do apteki. Którymi ulicami może przechodzić?
2. Jola idzie z biblioteki ulicą Kolejową w stronę stacji kolejowej, skręca w pierwszą ulicę w lewo. Jak nazywa się ta ulica?
3. Tata Patryka skręca z ulicy Sadowej w Tulipanową. Idzie ulicą Tulipanową w kierunku Dębowej i skręca w pierwszą ulicę w prawo. Jak nazywa się ta ulica?
4. Jak dojść ze szkoły do dworca kolejowego, po drodze wstępując do apteki?
5. Ile skrzyżowań przedstawia plan miasteczka?
6. Ile domów znajduje się przy ulicy Sadowej?
7. Zaproponujcie w parach inne pytania.

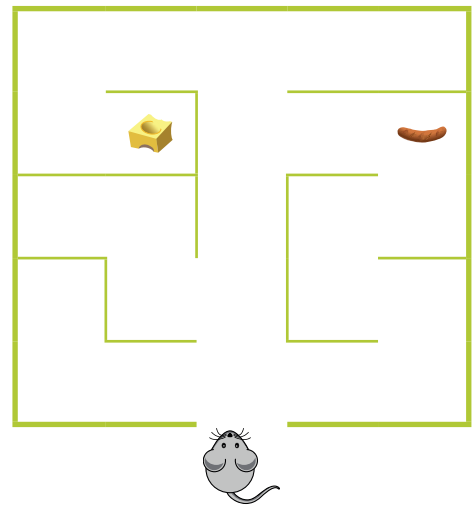
8. Kto wskazał myszce w labiryncie drogę do sera? Pokażcie, przesuwając się po labiryncie pionkiem do gry.



Trzeci korytarz
w lewo, potem pierwszy
korytarz w prawo.

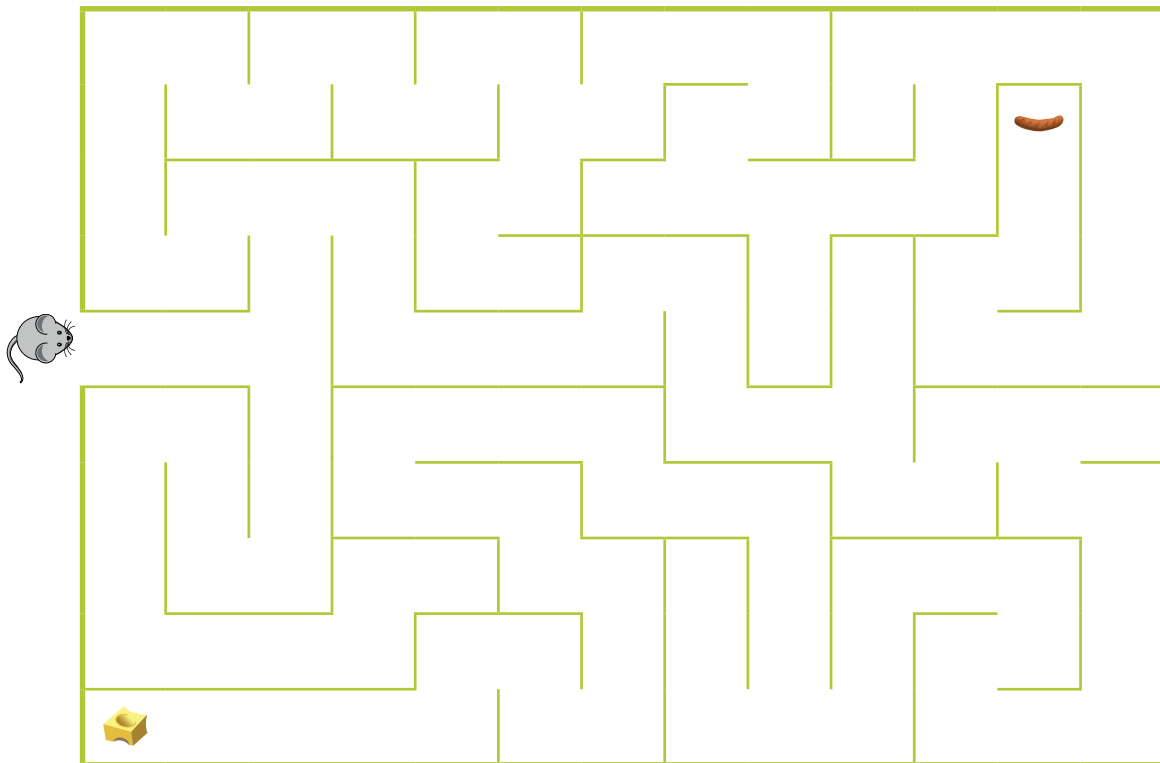


Prosto do końca
labiryntu, potem skręcić
w lewo i znowu
w lewo.



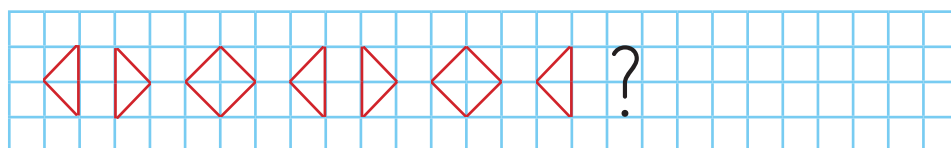
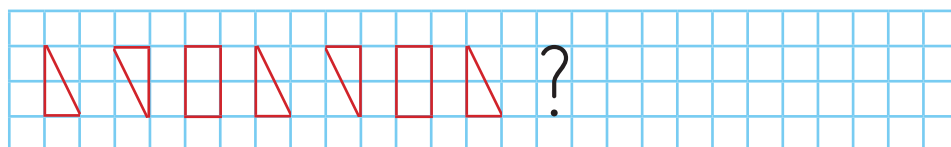
- Jaka jest droga myszki do kawałka kiełbasy? Podajcie dwie możliwości.

9. Wskażcie myszce drogę do sera w poniższym labiryncie. A jak może dojść do kawałka kiełbasy? Przesuwajcie się po labiryncie pionkiem do gry.



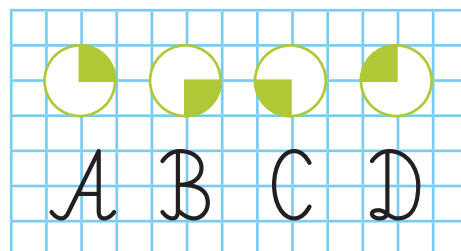
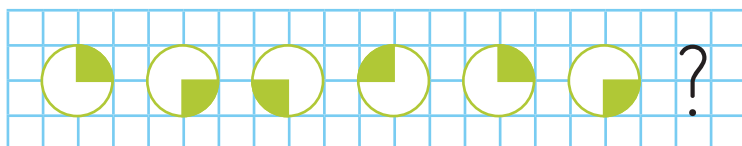
- Narysujcie swoje labirynty i zadajcie w parach podobne zagadki.

- Iwona i Robert rysują kolejne figury w szlaczku zgodnie z pewną zasadą. Zaproponujcie dalszy ciąg i narysujcie na kartkach w kratkę trzy kolejne figury.

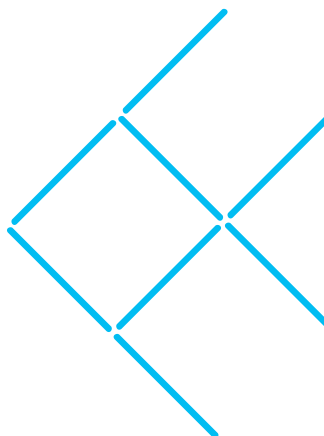


- Narysujcie swoje propozycję szlaczka. Pobawcie się podobnie w parach w odgadywanie ciągu dalszego.

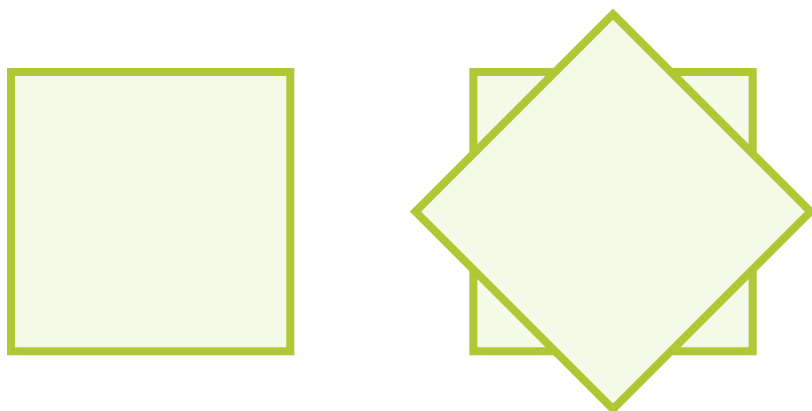
- Która z figur będzie następną? Wybierzcie jedną z propozycji: A, B, C lub D.



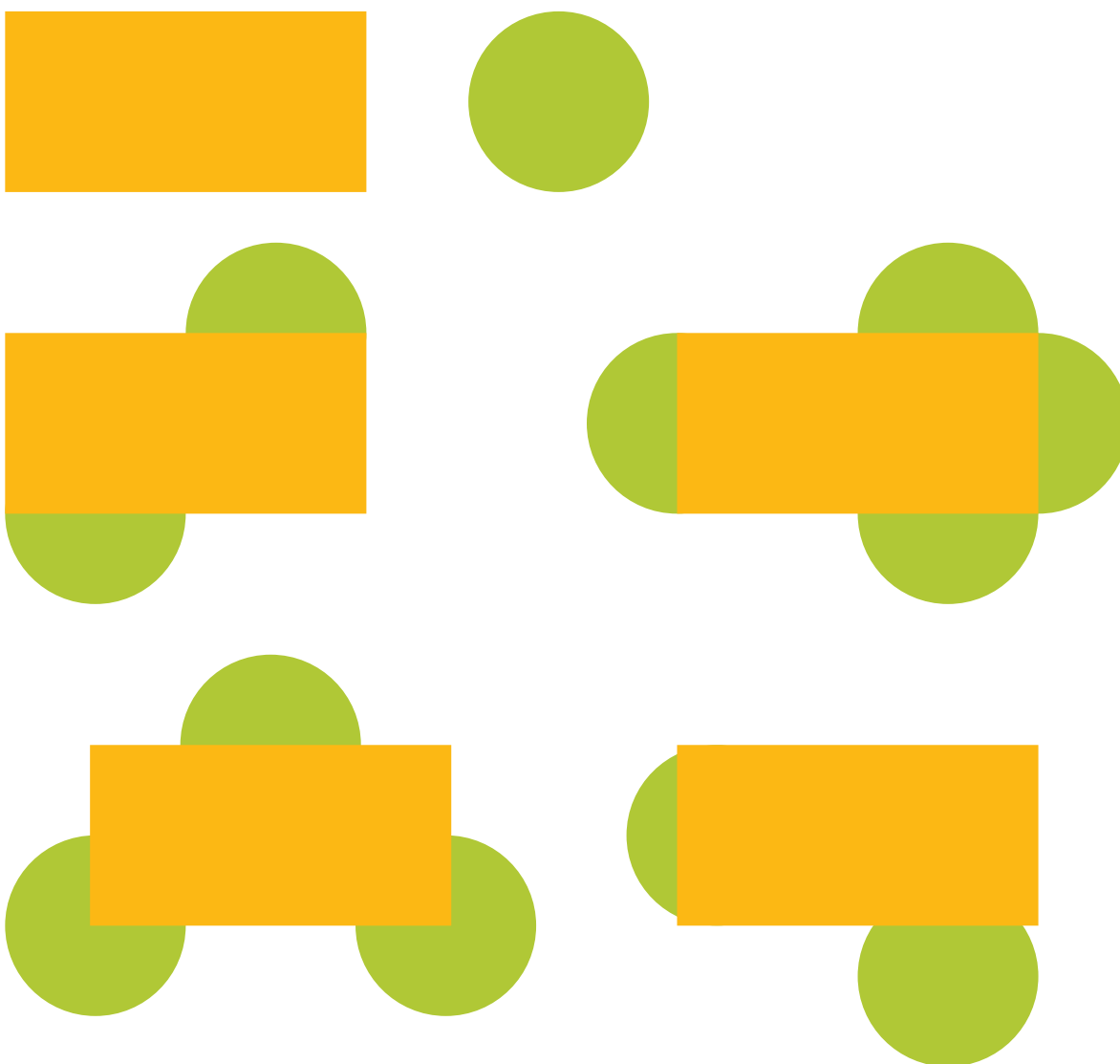
- Ułóżcie z patyczków rybkę. Przełóżcie cztery patyczki tak, aby rybka płynęła w prawą stronę.



4. Ile kwadratowych kartek jest na rysunku?

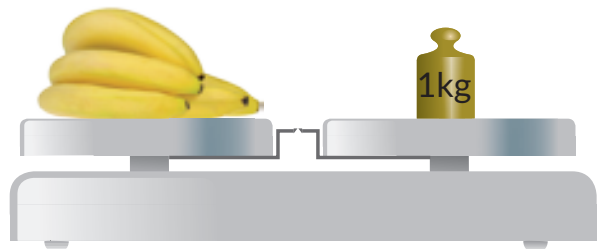
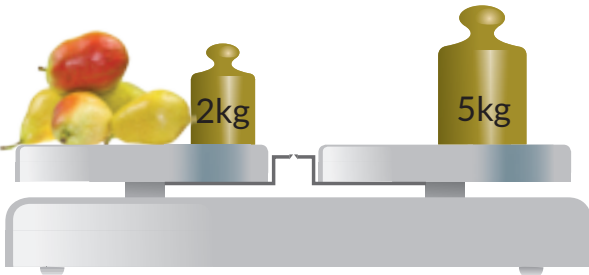
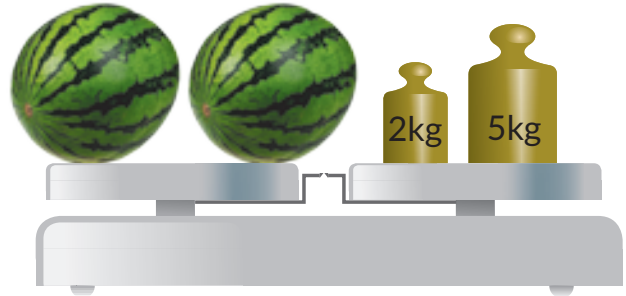
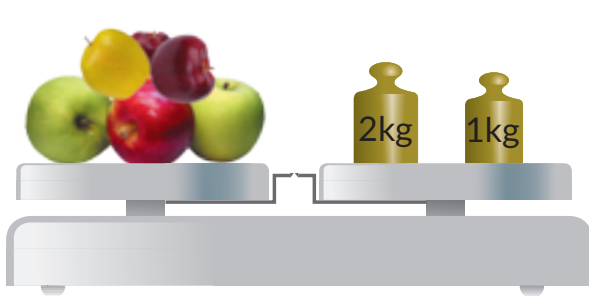


5. Ile kół znajduje się pod kartką w kształcie prostokąta?





1. Ile ważą owoce?



2. Który z przedmiotów jest najtańszy? Który najdroższy?



- O ile droższy jest najdroższy przedmiot od najtańszego?
- Ile kosztują pisaki i blok rysunkowy razem?

3. Maja chce kupić książkę i kredki.
Ile wyda na zakupy?



- Czy wystarczyło jej pieniędzy?
- Ile złotych reszty otrzymała?



4. Obliczcie:

$12 + 3 = ?$

$13 + 4 = ?$

$15 - 2 = ?$

$15 + 4 = ?$

$19 - 1 = ?$

$16 - 6 = ?$

$17 + 2 = ?$

$18 - 4 = ?$

$20 - 9 = ?$

5. Karol zbierał 17 naklejek. Trzy z nich wymienił na jedną naklejkę. Ile ma teraz naklejek?



Autorki: **Maria Lorek, Agata Ludwa, Barbara Ochmańska**

Recenzenci:

dr Katarzyna Barbara Kochan – opinia merytoryczno-dydaktyczna

mgr Katarzyna Lotkowska – opinia merytoryczno-dydaktyczna

dr Monika Szymańska – opinia językowa

Redakcja: **Andrzej Jabłoński, Włodzimierz Porębski**

Grafika: **Natalia Armata**

Fotoedycja, produkcja sesji, rekwizyty: **Mirosława Łukaszek, Beata Stachańczyk**

Skład i łamanie: **Piotr Gorzelańczyk**

Korekta: **Witold Ostrowski**

Wydanie I, 2017 rok

Wydawca: **Fundacja Ekologiczna – Wychowanie i Sztuka „Elementarz”**

Druk: **Beniamin Sp. z o.o. Sp. k.**, ul. Wspólna 4, 86-005 Ciele

Ilustratorzy: **Ilona Brydak** – s. 26; **Marta Drapiewska** – s. 2, 14, 40; **Alicja Gapińska** – s. 50; **Katarzyna Kara** – s. 16-17; **Daniel Rudnicki** – s. 8, 12, 18-19, 20, 32, 36, 44; **Elżbieta Śmietana-Combik** – III okładka; **Tanasiewicz Studio** – s. 4; **Katarzyna Trzeszczkowska** – s. 5, 7, 10, 11, 15, 19, 25, 33, 37, 42.

Fotograficy: **Mirosława Łukaszek** – s. 9 (nakrętki), 11 (zakrętki), s. 13 (jajko), s. 23 (pizza), s. 26 (róże, wazon), s. 27 (koszyczek), s. 28 (miód, farba, butelka, płyn do naczyń), s. 29 (butelka, garnek, słoik, podlewaczki, wiaderko), s. 30 (butelki), s. 31 (tulipany), s. 33 (bratki, frezja, tulipan, żonkil), s. 34 (piłka), s. 38 (kapusta, dynia, ziemniaki, cebula w worku, cebula luzem, pomidory, arbuz), s. 39 (kosz z jabłkami, kosz z gruszami, buraki, kalafior, marchew, rzodkiewka, sałata, ziemniaki), s. 46 (wiaderko, konewka), s. 47 (piłka, skakanka, ringo, okulary, naklejka), s. 54 (arbuz, gruszki, banany, pisaki, ołówek, strugaczka), s. 55 (książka, naklejki); **Jarosław Pawłowski** – s. 14 (autka); **Piłat/Sobociński** – s. 5, 10, 21, 24, 28-29, 37, 43, 45.

Zdjęcia i agencje fotograficzne: **Photogenica** – s. 6 (dinozaury); <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:BuisFeuille.jpg> – s. 27 (bukszpan).

Podręcznik jest rozpowszechniany na zasadach wolnej licencji **Creative Commons – Uznanie Autorstwa 3.0 Polska** (zdjęcia pochodzą głównie ze strony z darmowymi obrazami Pixabay), z wyjątkiem zawartych w nim zdjęć pochodzących od agencji fotograficznych.

„My i nasz elementarz. Podręcznik do szkoły podstawowej. Klasa 1. Część 3” został dopuszczony do użytku szkolnego, rok dopuszczenia: 2017, nr 884/3/2017.

18	20	4	6	16	8	10	META
14	6	15	17	5	11	6	8
10	14	4	8	19	7	10	20
1	2	12	13	6	14	12	9
7	8	19	3	4	16	8	10
10	20	10	18	16	2	6	17
19	2	8	7	1	2	3	5
START	4	6	18	10	15	4	6

Ta strzałka oznacza pionowo.



Ta strzałka oznacza poziomo.

Jak dotrzeć od STARTU do METY, poruszając się pionowo lub poziomo po liczbach:

- tylko parzystych
- i takich, które są większe od liczby 2 i mniejsze od liczby 20?

My i nasz **elementarz**

Podręcznik do szkoły podstawowej do klasy 1
składa się z czterech części:



część 1



część 2



część 3



część 4